

XXI i XXII ZGROMADZENIE OGÓLNE ZWIĄZKU POWIATÓW POLSKICH

SPRAWOZDANIE

Warszawa, czerwiec 2017

**XXI i XXII ZGROMADZENIE OGÓLNE
ZWIĄZKU POWIATÓW POLSKICH**

SPRAWOZDANIE

Spis treści

Relacja z XXI Zgromadzenia Ogólnego ZPP	5
Stanowiska XXI Zgromadzenia Ogólnego ZPP.....	10
w sprawie dochodów jednostek samorządu terytorialnego.....	10
w sprawie systemu ochrony zdrowia	12
w sprawie funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia.....	13
w sprawie publicznego transportu zbiorowego	14
w sprawie roli powiatów w realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	15
w sprawie roli samorządu terytorialnego w państwie.....	18
w sprawie XX-lecia Konstytucji RP.....	20
Relacja z XXII Zgromadzenia Ogólnego ZPP	22
Stanowiska XXII Zgromadzenia Ogólnego ZPP	40
w sprawie przyjęcia Karty Samorządności.....	40
w sprawie roli samorządów powiatowych w systemie oświaty	42
w sprawie możliwości realizacji zadania w zakresie orzekania o niepełnosprawności.....	45
w sprawie finansowania ze środków Funduszu Pracy.....	46
w sprawie opieki pielęgniarstwa w domach pomocy społecznej	47
w sprawie roli powiatów w zapewnieniu bezpieczeństwa obywateli	48
Pisma od zaproszonych Gości	51

Relacja z XXI Zgromadzenia Ogólnego ZPP

6 marca 2017 r. w Klasztorze OO. Paulinów na Jasnej Górze w sali O. Augustyna Kordeckiego odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich.

Niepokojące zmiany i tryb legislacyjny, zapowiedzi ważnych reform, o których samorządowcy dowiadują się z doniesień medialnych oraz powszechna niewiedza o przyszłości powiatów skłoniły Zarząd Związku Powiatów Polskich do zwołania tego Zgromadzenia.

Udział w tym wydarzeniu wzięli zarówno delegaci na Zgromadzenie Ogólne ZPP, jak i przewodniczący rad powiatów oraz rad miast na prawach powiatu – członków ZPP.

Zaproszono wielu gości, w tym przedstawiciele rządu oraz partii politycznych. Nie wszyscy przybyli. Obecni byli: **Anna Zalewska**, minister edukacji narodowej; **Andrzej Maciejewski**, przewodniczący sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej; **Piotr Gryza**, podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia; **Jacek Protas**, wiceprzewodniczący sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, były marszałek województwa warmińsko-mazurskiego; poseł **Piotr Zgorzelski**, wiceprzewodniczący sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej; poseł **Władysław Kosiniak-Kamysz**, były minister pracy i polityki społecznej; poseł **Tomasz Siemoniak**, były minister obrony narodowej a wcześniej wiceminister spraw wewnętrznych i administracji; posłanka **Halina Rozpondek**, była prezydent Częstochowy; **Barbara Imiołczyk**, dyrektor Centrum

Projektów Społecznych w biurze Rzecznika Praw Obywatelskich; **Wojciech Saługa**, członek Zarządu Związku Województw RP, marszałek województwa śląskiego oraz **Andrzej Pyziak**, członek Zarządu Związku Gmin Wiejskich RP.

Posiedzenie poprzedziła msza święta w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej. Odprawił ją metropolita częstochowski **abp Wacław Depo**, który w swojej homilii przywoływał zasady moralności, których nie może zabraknąć w żadnej dziedzinie życia.

Do moralności odwołał się także w inauguracyjnym obrady Nadzwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego wystąpieniu **Ludwik Węgrzyn**, prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich, starosta bocheński, wyjaśniając, czym powinniśmy kierować się w życiu. Podkreślał, że liczą się nie tylko władza i pieniądze, ale i moralność.

W dalszej części Prezes **L. Węgrzyn** podał zgromadzonym powód dla którego zwołane zostało posiedzenie. Jak tłumaczył, jest nim nadzwyczajna sytuacja, tj. powszechna niewiedza na temat tego, co dalej stanie się z samorządem, nie tylko na szczeblu powiatowym. Prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich komentował ponadto bieżące działania legislacyjne, które w praktyce zmierzają w kierunku likwidacji zespolenia administracji rządowej z administracją samorządową.

Ludwik Węgrzyn wskazywał ponadto na konieczność zmian w systemie dochodów JST. Jak mówił, bez samodzielności finansowej, nie ma samorządności. Jeśli powiaty nie będą miały środków, nie będzie też możliwości wykonywania zadań.

O problemach z finansami samorządów mówił także poseł **Andrzej Maciejewski**, który podkreślał, że JST są od lat w tym zakresie zaniedbywane. W jego ocenie dla lepszego funkcjonowania samorządu terytorialnego niezbędna jest gruntowna zmiana prawa, dokonana ponad podziałami politycznymi.

Tymczasem obecne prawo nie tylko jest niedoskonałe, ale i powstaje w sposób budzący zastrzeżenia. Nawiązywał do tego **Władysław Kosiniak-Kamysz**. W swoim wystąpieniu odnosił się do filozofii pomocniczości, będącej symbolem Polski suwerennej. Analizując aktualną sytuację prawno-polityczną, mówił również o potrzebie uderzenia w dzwon samorządowy w obronie wszystkich, nie tylko samorządowców, ale także mieszkańców, gdyż bez tego nie będzie suwerenności.

Jedną z ważniejszych zmian, które czekają samorządy powiatowe jest tzw. sieć szpitali. O reformie zdrowia mówił minister **Piotr Gryza**. Na wstępie przypomniał o tym, jak wiele zmieniło się w dostępie do ochrony zdrowia, o tym, jak wyglądały i wyglądają szpitale a także o konieczności dokonania dalszych korekt. Taką jest właśnie tworzenie sieci szpitali. Jak tłumaczył, na zmianach w dostępie do świadczeń zdrowia, w sieci szpitali najbardziej skorzystają szpitale powiatowe. Minister zapewniał, że jest to system, do którego wchodzi wszystkie szpitale powiatowe.

Podczas posiedzenia zgromadzeni poruszyli także kwestię reformy oświaty. Powiaty obawiają się, że w jej wyniku poniosą finansowe konsekwencje kumulacji dwóch roczników, która po zmianach nastąpi w szkołach ponadpodstawowych. Minister **Anna Zalewska** próbowała samorządowców uspokoić, tłumacząc, że planowane zmiany są dla powiatów korzystne. Dodała, iż z wyliczeń resortu edukacji wynika, że podwójny rocznik nie będzie problemem finansowym.

W swoim wystąpieniu minister zapowiedziała też, że nowy system informacji oświatowej ma ruszyć od 15 sierpnia br. Podkreślała konieczność rozwoju doradztwa zawodowego. Przypominała ponadto, że w urzędach marszałkowskich znajdują się 3 mld zł na szkolnictwo zawodowe.

W trakcie posiedzenia **Zgromadzenie podjęło siedem stanowisk** w sprawie: roli samorządu terytorialnego w państwie, dochodów JST, funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia, publicznego transportu zbiorowego, a także roli powiatów w realizacji Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Zgromadzeni starostowie wyrazili także swoje stanowiska w sprawie systemu ochrony zdrowia oraz dotyczące XX-lecia Konstytucji RP.

Stanowiska XXI Zgromadzenia Ogólnego ZPP

Delegaci zebrani na XXI Zgromadzeniu Ogólnym Związku Powiatów Polskich, które odbyło się 6 marca 2017 r. w Klasztorze OO. Paulinów na Jasnej Górze w Sali O. Augustyna Kordeckiego podjęli siedem stanowisk. Ich treść została ujęta w kolejnych, poniżej zamieszczonych, działach.

w sprawie dochodów jednostek samorządu terytorialnego

Konstytutywną cechą samorządu terytorialnego jest jego samodzielność. Samodzielność ustrojowa i kompetencyjna byłyby jednak tylko pustym hasłem, gdyby nie towarzyszyła im samodzielność finansowa, na którą składa się zarówno odpowiednia wysokość środków przekazywanych poszczególnym jednostkom samorządu terytorialnego, jak i ich struktura umożliwiająca prowadzenie niezależnej od administracji rządowej polityki finansowej.

Uchwalona w roku 2003 ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego odpowiadała ówczesnym potrzebom gmin i województw, nie zapewniając jednak powiatom ani właściwej struktury finansowania, ani też władztwa podatkowego. Kolejne lata spowodowały, że w coraz większym stopniu regulacje prawne rozmięły się z potrzebami wydatkowymi jednostek samorządu terytorialnego. Było to konsekwencją z jednej strony przekazywania do realizacji nowych zadań bez przekazania nowych środków, a z drugiej – wprowadzania ulg w podatku dochodowym od osób fizycznych, stanowiącym wszakże jedno z podstawowych źródeł dochodów JST.

W takiej sytuacji korporacje samorządowe od wielu już lat wzywały do przeprowadzenia gruntownej reformy systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Konsekwentne ignorowanie tego głosu przez kolejne rządy zaowocowało obywatelską inicjatywą nowelizacji ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tzw. projekt 8 mld) – wniesioną już w poprzedniej kadencji Sejmu. Nie przyniosło to jednak oczekiwanych skutków. Iskierka nadziei pojawiła się w bieżącej kadencji, gdy przywołany obywatelski projekt został bardzo szybko skierowany do pierwszego czytania. Opinia Rady Ministrów przesądziła jednak jednoznacznie o praktycznym zarzuceniu nad nim prac.

Obecna sytuacja budzi poważny niepokój. Z jednej strony faktycznie przy okazji przekazywania nowych zadań jednostki samorządu terytorialnego otrzymują środki na ich sfinansowanie (najlepszym przykładem jest tu projekt 500+); z drugiej strony planowane i dokonywane są zmiany powodujące znaczny uszczerbek w dochodach podsektora samorządowego sektora finansów publicznych – jak np. zmiana zasad naliczania kwoty wolnej od podatku PIT.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że skoro samorząd terytorialny odpowiada za dostarczanie obywatelom przeważającej większości usług publicznych, to zmniejszenie jego dochodów będzie równoznaczne z ograniczeniem ilości i jakości świadczonych usług publicznych. Aby uniknąć takiej sytuacji, podobnie jak ograniczenia absorpcji środków unijnych, uważamy, że już teraz należy rozpocząć prace nad nowym systemem dochodów.

System taki powinien:

- przewidywać dywersyfikację źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego, tak aby zmniejszyć wrażliwość budżetów samorządowych na cykle koniunkturalne;
- zwiększyć rolę dochodów własnych, w tym zamienić udział w poszczególnych podatkach dochodowych na lokalny podatek dochodowy (tzw. PIT komunalny);
- przyznać powiatom władztwo podatkowe – zgodnie ze standardami wynikającymi z Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego;
- przewidywać dla jednostek samorządu terytorialnego udział w dochodach z podatku VAT i akcyzy;
- zrationalizować kształt obecnych nieefektywnych źródeł dochodowych, w szczególności zmienić konstrukcję opłat adiacenckich i opłaty planistycznej w ten sposób, by faktycznie stanowiły one realne źródło finansowania kosztów urbanizacji;
- powiązać wpływy z opłaty skarbowej z podmiotem wykonującym obciążoną tą opłatą usługę administracyjną;
- przewidywać sprawiedliwy system równoważący sytuację poszczególnych jednostek – z jednej strony zabezpieczając minimalny standard świadczenia usług na rzecz obywateli w całym kraju, z drugiej nie prowadząc do pozbawienia poszczególnych JST bodźców zachęcających do promowania rozwoju.

Warto też pamiętać, że w pewnym zakresie równoważne zwiększeniu ogólnej kwoty dochodów podsektora samorządowego jest zwiększenie swobody wydatkowej, np. poprzez uelastycznienie organizacji wewnętrznej administracji samorządowej. Zadaniem samorządu powinno być zapewnienie określonych usług na rzecz swoich obywateli. Nie powinno mieć natomiast żadnego znaczenia to w jaki sposób i przy wykorzystaniu jakich jednostek zostanie to zorganizowane. Niestety przez minione lata bardzo często były uchwalane rozwiązania wręcz przeciwne – nakazujące tworzenie określonych jednostek organizacyjnych, czy zwiększenie wydatków płacowych. Uważamy zatem, że niezbędne jest dokonanie kompleksowego przeglądu prawa pod kątem takich przepisów i ich konsekwentne usunięcie.

Związek Powiatów Polskich deklaruje wolę udziału w pracach dotyczących nowych rozwiązań z wykorzystaniem dotychczasowego dorobku wyrażonego m.in. w przyjmowanych stanowiskach i propozycjach kierowanych do Parlamentu i Rady Ministrów.

| w sprawie systemu ochrony zdrowia

W dzisiejszych czasach stworzenie sprawnego systemu ochrony zdrowia jest jednym z najważniejszych oczekiwań formułowanych przez obywateli wobec władz publicznych.

W systemie tym ważną rolę muszą odgrywać jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności powiaty. Powiaty od chwili swojego powstania były odpowiedzialne za wykonywanie zadań lokalnych przekraczających swoim zasięgiem granice poszczególnych gmin. Taki właśnie charakter ma specjalistyczna opieka zdrowotna i dlatego w czasie reformy samorządowej z 1998 roku wiele zadań z tego zakresu zostało przypisane powiatom. Niestety wiele zagadnień nie zostało przy tej okazji w sposób racjonalny uregulowanych.

Z tego względu Związek Powiatów Polskich od lat postulował stworzenie modelu szpitala powiatowego oraz określenie jego roli w zapewnieniu dostępności i kompleksowości świadczeń opieki zdrowotnej dla mieszkańców przy zapewnieniu adekwatnego poziomu finansowania zadań. Tworzona obecnie tzw. sieć szpitali częściowo stanowi odpowiedź na zgłaszane przez nas wnioski legislacyjne. Jednocześnie nie możemy nie zauważyć braku kompleksowego podejścia oraz koordynacji w czasie wejścia w życie planowanych zmian w ochronie zdrowia.

Zwracamy uwagę, na ciągle niewykorzystany potencjał służby zdrowia. Z informacji Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli „Realizacja zadań Narodowego Funduszu Zdrowia w 2015 roku” wynika, że dostęp pacjentów do świadczeń szpitalnych jest ograniczony pomimo, że blisko 90 proc. szpitali zadeklarowało, że mogłoby wykonywać więcej zabiegów bez zwiększania zatrudnienia i zakupu dodatkowego sprzętu, a zawarte kontrakty mogłyby być wyższe o około 18%. Tymczasem proponowany w nowym systemie kontraktowania sposób ustalania ryczałtu dla podmiotów leczniczych w pierwszym okresie rozliczeniowym odwołuje się do danych o świadczeniach udzielonych i sprawozdanych za rok 2015. Budzi to obawy, że ubocznym skutkiem wprowadzenia sieci szpitali będzie obciążenie budżetów powiatów znaczną częścią kosztów zaspokajania potrzeb zdrowotnych obywateli.

Jest to tym bardziej niepokojące, że równocześnie toczą się prace zwiększające koszty świadczenia usług medycznych. Najlepszym tego przykładem jest procedowany obecnie projekt ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych, w których założono obowiązek wypłaty pierwszych podwyżek począwszy od 1 lipca 2017 roku. Nie kwestionujemy zasadności podnoszenia poziomu wynagrodzeń dla pracowników medycznych, niemniej jednak zmiany takie powinny zostać poprzedzone analizą możliwości finansowych podmiotów leczniczych oraz znaczącym wzrostem nakładów finansowych na publiczną służbę zdrowia.

Tymczasem z zapowiedzi resortu zdrowia wynika, że ustawa o Narodowej Służbie Zdrowia, która zakłada również zmiany w zakresie finansowania ochrony zdrowia, wejdzie w życie najwcześniej 1 stycznia 2018 roku. W okresie przejściowym deficyt środków na funkcjonowanie systemu będzie musiał być pokryty z budżetu jednostek samorządu; jednocześnie nie jest pewne, że docelowy model to zmieni, skoro – zgodnie z deklaracjami Ministra Zdrowia Konstantego Radziwiłła – dokonywane zmiany mają być neutralne, również finansowo, dla pacjentów.

W związku z powyższym postulujemy o pilne przedstawienie założeń do projektu ustawy o Narodowej Służbie Zdrowia, które będą zawierać konkretne rozwiązania w zakresie finansowania systemu ochrony zdrowia gwarantujące podmiotom leczniczym adekwatne do potrzeb i odpowiedzialności jaka spoczywa na tych podmiotach.

| w sprawie funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia

Odejście od polaryzacyjno-dyfuzyjnego mechanizmu rozwoju kraju na rzecz równomiernego wspierania wszystkich obszarów, zwłaszcza w zakresie promocji zatrudnienia, wymaga pozostawienia swobody organizacyjnej jednostkom samorządu terytorialnego odpowiedzialnym za to. Szczególną rolę muszą tu odgrywać powiaty – gdyż to w ich skali przestrzennej możliwe jest międzysektorowe podejście do zarządzania rozwojem. Wymaga on bowiem m.in. ukierunkowanej interwencji na rynku pracy, dostosowania edukacji na poziomie ponadpodstawowym do lokalnych potrzeb, czy wreszcie skutecznej rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Wszystkie te zadania zostały przypisane odtworzonym w 1998 roku powiatom.

Silnym oczekiwaniem wspólnot powiatowych było dalsze zwiększenie wachlarza działań prorozwojowych. Z tego względu Związek Powiatów Polskich stanowczo sprzeciwia się zapowiadanym przez przedstawicieli Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej zmianom w zakresie włączenia w struktury administracji rządowej powiatowych urzędów pracy – zwłaszcza w sytuacji, w której nie planuje się jednocześnie jakiegokolwiek zmiany zakresu zadań realizowanych przez urzędy pracy, a stopa bezrobocia rejestrowanego jest dużo niższa niż wtedy, gdy powiaty otrzymały zadanie przeciwdziałania bezrobociu do realizacji.

Dla skutecznej walki z bezrobociem większe znaczenie miałyby zwiększenie samodzielności działania powiatów, umożliwienie im lepszego dostosowania ofert do specyfiki lokalnej w pełni wykorzystując potencjał powiatowych urzędów pracy. Zmiana podporządkowania urzędów pracy w sposób oczywisty jest recentralizacją i powrotem do niesprawnej resortowej rzeczywistości sprzed reformy samorządowej.

Zdecydowany sprzeciw Związku Powiatów Polskich budzi również sposób pracy nad projektowaną zmianą. O planach resortu więcej można dowiedzieć się z zapowiedzi medialnych i konferencji prasowych niż z miejsc, w których tak poważne propozycje powinny być wcześniej przynajmniej przedyskutowane – tj. na forum Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz w Radzie Rynku Pracy, w której wszyscy zainteresowani kształtem publicznych służb zatrudnienia mają swoich przedstawicieli.

| w sprawie publicznego transportu zbiorowego

Współczesne państwo dostarcza swoim obywatelom liczne usługi publiczne – w tym w tak istotnych obszarach jak edukacja publiczna, czy ochrona zdrowia. Nie oznacza to jednak, że wszyscy mają równy dostęp do tych usług – jest on bowiem uzależniony od możliwości dotarcia z miejsca zamieszkania danej osoby do miejsca świadczenia usług. Dostępność komunikacyjna wszystkich regionów kraju jest zatem gwarantem wywiązywania się państwa z jego obowiązków wobec obywateli. Dostępność komunikacyjna ma też bezpośredni wpływ na rynek pracy – ułatwiając potencjalnym pracownikom dotarcie do miejsc, gdzie istnieje zwiększone zapotrzebowanie na pracę.

Nie ulega wątpliwości, że przez wiele lat publiczny transport zbiorowy, zarówno w zakresie jego finansowania, jak i pełnej dostępności komunikacyjnej dla pasażerów nie był dostatecznie wydajny. Co więcej – system ten ulega stopniowej degradacji. Liczba pasażerów tylko w latach 2010-2015 spadła z 467 mln do 347 mln (o 25%), przy stałej pracy przewozowej – co świadczy o rozwoju przewozów długodystansowych, przy ograniczaniu transportu lokalnego. Coraz większe obszary kraju stają się białymi plamami transportowymi – skazując mieszkające tam osoby albo na poruszanie się własnym pojazdem, albo na trudności w wyjechaniu gdziekolwiek ze swojej miejscowości zamieszkania.

Nadziei w niej pokładanej nie spełniła – i nie ma szansy spełnić – uchwalona w roku 2010 ustawa o publicznym transporcie zbiorowym. Wynika to z wielu czynników, z których najważniejsze to:

- duże rozproszenie odpowiedzialności za organizację transportu pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego różnych poziomów przy braku skutecznych bodźców i narzędzi umożliwiających ich współpracę. Podkreślić należy, że w bardzo wielu krajach transport pozamiejski jest domeną jednostek szczebla powiatowego. Skala gminy jest bowiem zbyt mała do stworzenia spójnego systemu transportu zbiorowego;
- duże ryzyko finansowe wynikające z braku praw wyłącznych i wynikającej stąd możliwości dublowania przez przewoźy komercyjne linii uznanych za linie użyteczności publicznej;

- brak zapewnienia jednostkom samorządu terytorialnego adekwatnych do kosztów realizacji zadania środków.

Powiaty są gotowe – w trosce o dobro mieszkańców i zgodnie z kierunkami wskazanymi w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju – podjąć się zadania przeciwdziałania wykluczeniu transportowemu. Muszą jednak otrzymać od prawodawcy niezbędne narzędzia prawne oraz źródła finansowania.

Związek Powiatów Polskich z zadowoleniem przyjął stworzenie w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa zespołu do spraw opracowania projektu ustawy o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Daje to realną szansę na poprawę obecnego, niekorzystnego stanu rzeczy. Podkreślić należy, że ZPP wraz z częścią środowisk przewoźników złożył obszerne propozycje zmian legislacyjnych. Ich przyjęcie pozwoliłoby osiągnąć cele zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju w zakresie transportu publicznego przy jednoczesnej poprawie efektywności wykorzystania środków publicznych. Z tego też względu ZPP liczy na pozytywne odniesienie się Rady Ministrów do zaproponowanych zmian.

w sprawie roli powiatów w realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Związek Powiatów Polskich dostrzegając wyzwania, jakimi są współczesne uwarunkowania rozwoju naszego kraju oraz doceniając perspektywiczny wymiar odpowiedzi na te wyzwania, jaką jest *Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*, przygotowana przez obecny rząd, chce być partnerem administracji rządowej w sprostaniu tym wyzwaniom. Przywołując wielowiekowe tradycje powiatów polskich w Pierwszej i Drugiej Rzeczypospolitej, głębokie osadzenie w tożsamości i więzach społeczności lokalnych naszego kraju, stawiamy do dyspozycji Narodu i Państwa nasze wieloletnie doświadczenie, wiedzę, umiejętności i determinację.

Powiaty, jako rodzaj jednostki samorządu terytorialnego, mają w naszym kraju bogate tradycje, sięgające Pierwszej Rzeczypospolitej. Przerwała je Polska Rzeczpospolita Ludowa. Jednak tylko formalnie, bowiem pomimo zniesienia powiatów w wyniku reformy administracyjnej w 1975 roku, de facto większość funkcjonującej administracji terenowej, służb, inspekcji, straży, pozostała i pełniła swoje funkcje nadal. Trwałość tych funkcji, siła lokalnych więzów oraz słuszność istnienia szczebla administracji państwa jaką stanowi powiat, znalazła swoje potwierdzenie w okresie Trzeciej Rzeczypospolitej, podczas analiz przeprowadzanych w latach 90. w ramach przygotowań do kolejnej reformy administracyjnej. Przeprowadzona w 1998 roku decentralizacja zadań państwa pomiędzy administracją rządową i administracją samorządową przywróciła istnienie powiatu, jako ponadgminnej jednostki samorządu terytorialnego z niezależnością gwarantowaną konstytucyjnie.

Potwierdzeniem potrzeby istnienia i roli powiatu w strukturze administracji państwa polskiego oraz celowości i trwałości jego osadzenia w historii lokalnych społeczności, jest terytorialny rozkład powiatów wprowadzony 1 stycznia 1999 roku. Z utworzonych wówczas 308 powiatów aż 301 zostało odtworzonych w istniejących przed 1975 rokiem, historycznych granicach. Nie odtworzono 27 powiatów, kilka połączono, w kilku przypadkach zmieniono nazwę oraz utworzono 20 nowych. W kolejnych latach, w wyniku wniosków płynących ze strony lokalnych społeczności, nastąpiły kolejne korekty. W roku 2002 odtworzonych zostało kolejnych 7 jednostek.

Analiza historycznych uwarunkowań istnienia powiatów prowadzi do wniosku potwierdzającego dwa mocne fundamenty ich funkcjonowania. Po pierwsze, powiat jako szczebel administracji publicznej ma wielowiekowe narodowe tradycje oraz ma znaczenie dla sprawności zarządzania państwem. Po drugie, powiaty jako jednostki samorządu terytorialnego ze względu na wielowiekową tradycję funkcjonowania są głęboko zakotwiczone w lokalnych społecznościach, odzwierciedlając ich tożsamość, identyfikację oraz funkcjonalne więzi.

Przywołane wyżej mocne fundamenty powiatów oraz sprawność bieżącego zarządzania i wykonywania zadań publicznych stanowiły przesłankę do tezy, iż powiaty mogą być sprawnym instrumentem państwa i sprawdzonym partnerem administracji rządowej w realizacji strategii rozwoju kraju. Tak też było w realizacji *Średniookresowej strategii rozwoju kraju do roku 2020* (którą obecnie zastąpi *Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*) oraz pozostałych strategii spośród tzw. dziewięciu zintegrowanych strategii, składających się wraz z kluczowymi dla nas: *Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2020* oraz *Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego* na pakiet systemu dokumentów programujących rozwój kraju.

Jednak do realizacji zarówno śmiałych wizji, jak i przewidzianych działań, oprócz woli i determinacji, potrzeba również odpowiednich instrumentów. Mają one determinujący wpływ na stopień sprawności i sprawności każdej organizacji. W przypadku organizacji publicznych, w tym jednostek samorządu terytorialnego, instrumentami tymi są kompetencje oraz zasoby, a wśród tych ostatnich kluczową rolę odgrywają zasoby finansowe. Niestety w tym zakresie, środowisko samorządu powiatowego nie miało szczęścia. O ile założenia reformy administracyjnej, wdrożone w 1999 roku, były pierwszym etapem, to niestety zabrakło drugiego, tj. wyposażenia tego rodzaju jednostki samorządu terytorialnego w kompetencje i zasoby adekwatne do wypełniania nałożonych zadań i pełnionej przez nią roli dla wspólnoty lokalnej. Niestety ten stan swoistego zawieszenia reformy administracyjnej pozostał i utrzymuje się do dnia dzisiejszego.

Oprócz funkcji administracyjnej, pamiętając o wielowiekowej tradycji powiatów i ich roli dla społeczności lokalnych, rady i zarządy powiatów stały się animatorami rozwoju lokalnego.

Ponad rozdzielnymi kompetencjami gmin i powiatów powstają silne partnerstwa, zintegrowane wokół idei rozwoju naturalnego obszaru funkcjonalnego, jakim jest powiat. Niejednokrotnie inicjatorami i animatorami tych partnerstw są starostowie.

Zgromadzony i opisany powyżej potencjał społeczny, intelektualny i instytucjonalny powiatów polskich pozwala nam, reprezentacji środowiska powiatowego, postawić tezę, iż powiaty mogą być silnym i sprawnym partnerem administracji rządowej we wdrażaniu Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju.

Związek Powiatów Polskich pozytywnie zaopiniował projekt strategii w zakresie w jakim dokument dotyczy planowanych rozwiązań dla zarządzania rozwojem regionalnym i lokalnym oraz podniesienia efektywności i skuteczności działania państwa. W tym zakresie na pozytywne podkreślenie zasługuje w naszej opinii kilka aspektów tego dokumentu:

- Przywołanie zasady partnerstwa, która – konsekwentnie stosowana w praktyce – powinna odgrywać rolę spoiwa wszelkich przewidzianych środków realizacji postanowień strategii. Dokument interpretuje zasadę współpracy i partnerstwa, jako zaangażowanie i szeroko zakrojone współdziałanie pomiędzy podmiotami publicznymi, prywatnymi, sektorem nauki i społeczeństwem obywatelskim na różnych etapach planowania i realizacji działań rozwojowych. Żywimy nadzieję, że przestrzeganie tej zasady będzie obowiązywać również wewnątrz sektora publicznego w relacjach administracji rządowej i samorządowej.
- Określenie rozwoju zrównoważonego terytorialnie, jako jednego z obszarów działań. W ostatniej znanej nam wersji dokumentu (z 21.12.2016 r.) znalazł się kluczowy dla nas akapit. (...) *Niezbędne jest jednak wzmocnienie systemu współzarządzania procesami rozwojowymi tak, aby oprócz rządu i samorządu wojewódzkiego odgrywających dotychczas kluczową rolę, włączyć w procesy programowania i realizacji polityki regionalnej, a co się z tym wiąże ponoszenie współodpowiedzialności, także innych aktorów rozwoju. Przede wszystkim chodzi tutaj o lokalne samorządy terytorialne, ale także środowiska biznesu, szeroko pojęte społeczeństwo obywatelskie oraz przedstawiciele nauki.*
- W powyżej wspomnianym obszarze przewidziane zostały istotne kierunki działań: wsparcie dla Polski Wschodniej, wsparcie dla Śląska, Łodzi i Szczecina oraz działania o charakterze uniwersalnym, tj.: wzmocnianie współpracy samorządowej, w tym rozwój instrumentu ZIT+, wprowadzenie rozwiązań zarządzania aglomeracjami i metropoliami oraz szczególnie bliskie nam tzw. zintegrowane przedsięwzięcia rozwojowe na rzecz aktywizacji miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na rzecz obszarów wiejskich, a także obszarów zmarginalizowanych.

Martwi nas natomiast, że w ramach trzeciego celu szczegółowego dla obszaru „rozwój zrównoważony terytorialnie”, tj. *podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie*, w ostatnim kierunku interwencji „zwiększenie efektywności finansowania polityk ukierunkowanych terytorialnie” usunięto wcześniej przewidziane działanie „Zwiększenie znaczenia dochodów własnych w finansowaniu działalności JST w stosunku do transferów ze szczebla centralnego, aby zachęcać JST do bardziej racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi”. Zapis ten usunięto również z brzmienia projektu strategicznego. Jednocześnie w opisie celu strategicznego III Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, w wprowadzonym nowym kierunku interwencji „Reforma systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego w celu powiązania go z ich potrzebami rozwojowymi (obejmująca także instrumenty pozabudżetowe)”, wśród przewidzianych działań zabrakło zapisu o zwiększeniu dochodów własnych JST. Związek Powiatów Polskich niejednokrotnie zgłaszał propozycje prowadzące do zmiany struktury dochodów i oczekuje ze strony rządu poważnego rozważenia tych propozycji.

Przywołując naszą długoletnią historię, zaangażowanie w tworzenie struktury administracyjnej Państwa Polskiego, służebną rolę wobec lokalnych wspólnot, zgłaszamy gotowość powiatów polskich do aktywnego włączenia się w realizację *Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*.

| w sprawie roli samorządu terytorialnego w państwie

Dane państwo może swoje funkcjonowanie budować na różnych fundamentach. Może to być państwo subsydiarne – zachęcające obywateli do aktywności na rzecz zaspokajania ich potrzeb, zarówno indywidualnych, jak i zbiorowych; może to też być państwo opierające się na przekonaniu o wszechwiedzy władzy, sprowadzające obywateli do biernych odbiorów dobrodziejstw im przyznawanych. Wybór między tymi modelami jest kwestią wyboru jaki muszą dokonać władze danego kraju. Muszą być jednak świadome konsekwencji opowiedzenia się za jednym lub drugim modelem.

Państwo subsydiarne pozostawia wiele spraw poza bezpośrednim nadzorem rządu i jego agend. Wobec niedoskonałości natury ludzkiej owa swoboda niepodporządkowanych hierarchicznie organów administracji może czasami być źle wykorzystana; nawet jeśli tak jest, to korzyści płynące z pobudzenia aktywności społecznej wielokrotnie przewyższają systemowe niedoskonałości.

Państwo wszechwiedzące budując swoje rozbudowane struktury jedynie stwarza pozory lepszego zarządzania. Nauka administracji ukazuje liczne wady takiego państwa, a historia potwierdza to empirycznie.

To właśnie decentralizacja nieefektywnego państwowego molocha w roku 1990 była fundamentem sukcesu Polski lokalnej, a dokonane ówczesznie zmiany nieprzypadkowo były traktowane przez wiele innych państw za przykład godny powielania. Państwo wszechwiedzące wywołuje jednak i dalej idące skutki – bierność społeczną i uprzedmiotowienie obywatela. Nieprzypadkowo katolicka nauka społeczna, opierająca się na przeświadczeniu o przyrodzonej godności osoby ludzkiej, konsekwentnie od połowy wieku XIX podkreśla znaczenie zasady pomocniczości dla właściwego funkcjonowania społeczeństwa. Warto w tym miejscu przytoczyć fragmenty encykliki papieża Piusa XI „Quadragesimo anno”: *„nienaruszalnym i niezmiennym pozostaje to nader ważne prawo filozofii społecznej: jak nie wolno jednostkom wydierać i na społeczeństwo przenosić tego, co mogą wykonać z własnej inicjatywy i własnymi siłami, podobnie niesprawiedliwością, szkodą społeczną i zakłóceniem porządku jest zabierać mniejszym i niższym społecznościom te zadania, które mogą spełnić, i przekazywać je społecznościom większym i wyższym. Wszelka bowiem działalność społeczności mocą swojej natury winna wspomagać członki społecznego organizmu, nigdy zaś ich nie niszczyć ani nie wchłaniać”*.

Konstytucja RP w swojej preambule odwołuje się do tak sformułowanej zasady pomocniczości. Jednym z kluczowych warunków jej realizacji jest silny samorząd terytorialny. Przecież samorząd terytorialny to nie wyalienowane organy, to wspólnota terytorialna samodzielnie zaspokajająca wszystkie swoje potrzeby. Właśnie to założenie legło u podstaw reformy samorządowej w roku 1998 – odtwarzającej samorządowe powiaty i województwa.

W kolejnych latach niejednokrotnie ze strony poszczególnych resortów pojawiały się pomysły wzmocnienia własnej roli, kosztem ogólnej kompetencji jednostek samorządu terytorialnego. Były to jednak działania punktowe.

Niepokój zatem budzi dokonywana w bieżącej kadencji Parlamentu konsekwentna recentralizacja państwa. Nie negujemy, że partia wygrywająca wybory parlamentarne może wprowadzać zmiany prawne zgodne z jej programem. Musi się to jednak dokonywać przy zachowaniu pewnych zasad. W tym miejscu należy wymienić dwie.

Po pierwsze – nie mając większości konstytucyjnej nie wolno wprowadzać zmian niezgodnych z Konstytucją, a taki właśnie charakter ma większość zmian ograniczających uprawnienia i swobodę działania jednostek samorządu terytorialnego. Od początku kadencji wzmocniono wpływ kuratora oświaty na funkcjonowanie samorządowych organów prowadzących. W minionym roku zapowiedziano wyłączenie spod zespolenia na poziomie powiatu Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Nadzoru Budowlanego. Jednocześnie zaproponowano tworzenie w ramach nowej struktury zarządzania wodami jednostek działających w skali powiatu, ale oczywiście będących całkowicie niezależnym od powiatów tworem. W tym roku zapowiedziano odebranie powiatom powiatowych urzędów pracy oraz zadań z zakresu nadzoru nad stacjami kontroli pojazdów. Ograniczona też zostanie swoboda działania w zakresie systemu ochrony zdrowia. Wyliczenie to obejmuje tylko wybrane przykłady z poziomu powiatu – analogiczne mogą pokazać inne poziomy samorządu, zwłaszcza samorząd wojewódzki. Należy powiedzieć wprost – jest to konsekwentny demontaż samorządu terytorialnego, a powiatów w szczególności.

Po drugie – uczciwość nakazuje uprzednie przedstawienie całemu społeczeństwu planowanych działań wraz z prawdziwymi celami ich przeprowadzania. Tego natomiast nie ma – zarówno w wymiarze globalnym, jak i w wymiarze poszczególnych projektów legislacyjnych. Środowisko samorządowe jest zaskakiwane inicjatywami, których uzasadnienie ma niewiele wspólnego z rzeczywistymi skutkami. Najlepszą ilustracją mogą być ograniczenie liczby kadencji pełnienia funkcji wójta (burmistrza, prezydenta miasta), czy świeżo zgłoszony projekt reformy ustroju miasta Warszawy. We wszystkich tych przypadkach oficjalnie podawane argumenty są sprzeczne z logiką i rzeczywistym stanem rzeczy – a to z kolei oznacza, że albo są przygotowywane przez osoby niekompetentne, albo też stanowią realizację zupełnie innych, nieujawnianych oficjalnie celów. Niezależnie od tego, która z możliwości faktycznie ma miejsce, mamy do czynienia z niszczeniem uczciwej debaty politycznej.

Nie sposób też przemilczeń wypowiedzi niektórych polityków, czy ekspertów bliskich partii rządzącej, którzy rozważają chociażby zmianę powiatu na jednostkę o charakterze de facto terenowej administracji rządowej. Trudno oprzeć się wrażeniu, że wypowiedzi te mają charakter sondowania reakcji środowiska na rzucane pomysły.

W świetle powyższego zdecydowanie sprzeciwiamy się dokonywanym zmianom kompetencyjno-ustrojowym w zakresie funkcjonowania samorządu terytorialnego. Jesteśmy bowiem przekonani, że długofalowy, zrównoważony rozwój kraju jest możliwy jedynie w oparciu o silny samorząd terytorialny. Samorząd terytorialny, który jest partnerem administracji rządowej w działaniach na rzecz obywateli.

| w sprawie XX-lecia Konstytucji RP

W XX-lecie uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej my, polscy samorządowcy, starostowie i przedstawiciele powiatów wyrażamy wielkie uznanie i szacunek dla twórców polskiej Konstytucji stanowiącej od 20 lat podstawę rozwoju naszej Ojczyzny, Rzeczypospolitej Polskiej.

PREAMBUŁA KONSTYTUCJI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny,
odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego i demokratycznego
stanowienia o Jej losie,
my, Naród Polski – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej,
zarówno wierzący w Boga
będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna,
jak i nie podzielający tej wiary,
a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł,
równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego – Polski,
wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę

o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami,
za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu
i ogólnoludzkich wartościach,
nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej i Drugiej Rzeczypospolitej,
zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko,
co cenne z ponad tysiącletniego dorobku,
złączeni więzami wspólnoty z naszymi rodakami rozsianymi po świecie,
świadomi gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe wolności
i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane,
pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie,
a działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność,
w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem lub przed własnym sumieniem,
ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej
jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności
i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym
oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot.
Wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej tę Konstytucję będą stosowali,
wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie przyrodzonej godności człowieka,
jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi,
a poszanowanie tych zasad mieli za niewzruszoną podstawę
Rzeczypospolitej Polskiej.

Pod rządami konstytucji z 2 kwietnia 1997 roku nasza Ojczyzna zrobiła ogromny skok cywilizacyjny, z tą konstytucją zapewniającą bezpieczeństwo obywateli i nienaruszalność granic Rzeczypospolita Polska weszła w skład sojuszu północno-atlantyckiego NATO. W zgodzie z Konstytucją z 1997 roku Rzeczypospolita Polska wstąpiła do Unii Europejskiej, integrując się z krajami Europy dla podniesienia poziomu życia Polaków i w trosce o cywilizacyjny, dynamiczny rozwój naszego kraju. Ogromny ciężar rozwoju kraju wzięły na siebie samorządy, najpierw gminy, a od 1999 roku powiaty i województwa. To samorząd mieszkańców pracuje na rzecz rozwoju naszych Małych Ojczyzn.

Panie i Panowie! Wspólnie spełniliśmy obowiązek wynikający z powierzonego nam przez wyborców mandatu. (...) Zbudowaliśmy mocny fundament, na którym może się oprzeć i rozwijać nasza ojczyzna. Oddajemy w ręce narodu tę konstytucję z przekonaniem, że jest to akt nowoczesny, w prawidłowy sposób regulujący stosunki ustrojowe w Rzeczypospolitej. Jest to zarazem akt, w którym znalazły wyraz zarówno uniwersalne tendencje współczesnego konstytucjonalizmu, jak wartości oraz idee – uznawane przez pokolenia – drogie i bliskie naszemu narodowi – powiedział 2 kwietnia 1997 roku marszałek Sejmu Józef Zych do członków Zgromadzenia Narodowego, które 20 lat temu uchwaliło obowiązującą do dzisiaj ustawę zasadniczą. Zgromadzeni na Jasnej Górze w Częstochowie wzywamy wszystkie instytucje i przedstawicieli władzy do poszanowania i respektowania postanowień Konstytucji, która przez ostatnie 20 lat zapewniała naszej Ojczyźnie i Narodowi poczucie bezpieczeństwa, wspólnoty i przynależności do europejskiej wspólnoty Narodów.

Relacja z XXII Zgromadzenia Ogólnego ZPP

11 i 12 maja 2017 r. w hotelu Aquarius&Spa w Kołobrzegu odbyło się XXII Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich.

Sześć stanowisk, ustalone priorytety działań na 2017 r., wystąpienia ważnych gości, puchary dla laureatów rankingu ZPP oraz deinstytucjonalizacja w ochronie zdrowia psychicznego – to najważniejsze elementy posiedzenia.

Ludwik Węgrzyn, prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich, starosta bocheński otworzył obrady i przywitał zgromadzonych. Po ustaleniu porządku i regulaminu obrad oraz podjęciu uchwał, wystąpili zaproszeni goście.

Pierwszym był **prof. Cezary Kochalski**, doradca Prezydenta RP, który odczytał list Andrzeja Dudy.

- Doroczne spotkanie starostów oraz prezydentów miast na prawach powiatu jest zawsze ważnym wydarzeniem, przynoszącym ciekawe diagnozy i pozwalającym na wymianę doświadczeń. Zważywszy na to, że reprezentują Państwo ponad 80 procent wszystkich wspólnot powiatowych w Polsce i że tradycje jednostki terytorialnej, jaką jest powiat, zakorzenione są w naszej historii od wielu stuleci – głos Państwa środowiska ma wielkie znaczenie – napisał w liście do organizatorów i uczestników spotkania Prezydent RP.

Środki dla powiatów

Posel PO **Stanisław Gawłowski**, podkreślał, że reforma samorządowa była najlepszą z przeprowadzonych reform.

Zwrócił uwagę na to, że w ostatnich czasach mają miejsce zmiany, które nie są korzystne dla samorządów. Zapowiedział też w imieniu Grzegorza Schetyny trzeci etap reformy samorządowej oraz likwidację administracji rządowej w terenie. W swoim wystąpieniu poseł odniósł się także do kwestii finansowych JST, zaznaczając, że samorząd powiatowy musi być dysponentem własnych środków.

Jedna wielka narodowa konsultacja

Długimi brawami nagrodzone zostało wystąpienie **Józefa Zycha**, byłego marszałka Sejmu RP. Przypomniął on o czasach, kiedy tworzący Konstytucję RP, gdy chciano ponad podziałami partyjnymi przywrócić demokrację.

Prace trwały ponad 8 lat, zgłaszano różne projekty, w tym obywatelskie. Żaden z nich nie został odrzucony. – *To była jedna, wielka narodowa konsultacja* – mówił. Podejście do Konstytucji było poważne. – *Wszystkie problemy najistotniejsze na ten czas uwzględniliśmy* – zapewniał marszałek. W pracach nad nią brali udział wybitni przedstawiciele różnych ugrupowań politycznych, kościoła katolickiego a zatwierdził ją naród. W referendum wzięło udział 52 proc. uprawnionych. – *Mam prawo stwierdzić, że to naród uchwalił Konstytucję, która stworzyła m.in. podstawy do samorządności. Po okresie scentralizowanych rządów chcieliśmy, aby o problemach lokalnych, decydowali sami obywatele. Braliśmy pod uwagę to, co może być najlepsze (...). Poszukiwaliśmy, jednego, słusznego rozwiązania* – przypominał **Józef Zych**. Zauważył też, że zgodnie z Konstytucją poseł jest przedstawicielem narodu polskiego, a to zobowiązuje.

Jako honorowy prezes PSL, **Józef Zych** zapewnił zgromadzonych, że ugrupowanie to zawsze było i będzie za samorządem.

Rola i przyszłość powiatów

O tym, że samorząd powiatowy wymaga wsparcia kompetencyjnego i finansowego mówił **Jacek Protas**, zastępca przewodniczącego sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Rozwoju Regionalnego.

Kazimierz Kotowski, poseł PSL, były prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich, zauważał, że samorząd powiatowy jest trwałym ogniwem i elementem funkcjonowania administracji publicznej.

Dlatego w jego ocenie ten rodzaj administracji dobrze byłoby wpisać do Konstytucji a nie poddawać pod wątpliwość to, czy powinien istnieć. Samorządy nie powinny być niepewne i nie powinny zastanawiać się nad tym, co z nimi będzie.

O ogromnej roli samorządów mówił **Krzysztof Olkowicz**, zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich. Dzięki nim dobrze funkcjonują domy pomocy społecznej. Wskazywał, że to m.in. od zaangażowania powiatów zależy czy zostaną utworzone działające lokalnie centra zdrowia psychicznego. W dużej mierze to od samorządów zależy, jak zostanie zrealizowany Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Jarosław Staniszewski, dyrektor z delegatury NIK w Szczecinie odczytał list prezesa Najwyższej Izby Kontroli Krzysztofa Kwiatkowskiego. – *Bardzo mocno identyfikuję się z wami i waszymi działaniami – pisał prezes. – Powiaty są ważne i powinny istnieć i rozwijać się dla dobra swoich mieszkańców* – dodawał. Z kontroli NIK w większości wynika, że powiaty ze swoich zadań wywiązują się dobrze.

W imieniu ministra rolnictwa wystąpił **Tadeusz Nalewajk**, członek Rady Fundacji Programów Pomocowych dla Rolnictwa FAPA, były prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich. Poinformował, że resort pracuje nad tym, aby przedłużyć datę przyjmowania wniosków o dopłaty bezpośrednie dla rolników.

Nagrody dla laureatów rankingu

Podczas Zgromadzenia nagrodzono także laureatów ogólnopolskich rankingów prowadzonych przez ZPP.

Rudolf Borusiewicz, dyrektor Biura Związku Powiatów Polskich przypomniał, że **Ogólnopolski Ranking Gmin i Powiatów** jest bezpłatnym i dobrowolnym konkursem prowadzonym przez ZPP. Laureaci typowani są w podziale na: powiaty do 60 tys. mieszkańców; powiaty od 60 do 120 tys. mieszkańców; powiaty powyżej 120 tys. mieszkańców; miasta na prawach powiatu; gminy miejskie i miejsko-wiejskie oraz gminy wiejskie. Oceniając rywali, eksperci ZPP wydają opinię według wielu kryteriów ujętych w dziesięciu grupach tematycznych takich jak: działania proinwestycyjne i prorozwojowe; rozwiązania poprawiające jakość obsługi mieszkańca oraz funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego; rozwój społeczeństwa informacyjnego; rozwój społeczeństwa obywatelskiego; umacnianie systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji; promocja rozwiązań z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej; wspieranie działań na rzecz gospodarki rynkowej; promocja rozwiązań ekoenergetycznych i proekologicznych; współpraca krajowa i międzynarodowa; działania promocyjne.

Kolejność na liście wyróżnionych uzależniona jest od wyników osiągniętych przez samorząd oraz od zrealizowanych projektów. Lista laureatów za 2016 r. wygląda następująco:

POWIATY DO 60 TYS. MIESZKAŃCÓW

1. **Powiat Augustowski** – honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2016
2. **Powiat Przasnyski**
3. **Powiat Gołdapski**
4. **Powiat Świdwiński**
5. **Powiat Bielski (podlaskie)**
6. **Powiat Ostrzeszowski**
7. **Powiat Lubański**
8. **Powiat Suwalski**
9. **Powiat Elbląski i Powiat Hajnowski** (*ex aequo*)
10. **Powiat Drawski**

POWIATY DO 120 TYS. MIESZKAŃCÓW

1. **Powiat Jędrzejowski** – honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2016
2. **Powiat Tomaszowski (lubelskie)**
3. **Powiat Słupski**
4. **Powiat Piotrkowski**
5. **Powiat Ostródzki**
6. **Powiat Lubartowski**
7. **Powiat Kwidzyński**
8. **Powiat Świecki**
9. **Powiat Chojnicki**
10. **Powiat Krasnostawski**
11. **Powiat Zielonogórski**
12. **Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski**
13. **Powiat Toruński**
14. **Powiat Tomaszowski (łódzkie)**
15. **Powiat Szczecinecki**

POWIATY POWYŻEJ 120 TYS. MIESZKAŃCÓW

1. **Powiat Kielecki** – honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2016
2. **Powiat Cieszyński**
3. **Powiat Kartuski**
4. **Powiat Myślenicki**
5. **Powiat Poznański**
6. **Powiat Wodzisławski**
7. **Powiat Bielski (śląskie)**
8. **Powiat Starogardzki**
9. **Powiat Krakowski**
10. **Powiat Zawierciański**

MIASTA NA PRAWACH POWIATU

1. **Rzeszów** – honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2016
2. **Nowy Sącz**
3. **Legnica**
4. **Krosno**
5. **Dąbrowa Górnicza**
6. **Zabrze**
7. **Chełm**
8. **Piotrków Trybunalski**
9. **Słupsk**
10. **Tarnów**

GMINY MIEJSKIE I MIEJSKO-WIEJSKIE

1. **Biłgoraj** – honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2016
2. **Płońsk**
3. **Bolesławiec**
4. **Barcin**
5. **Czechowice-Dziedzice**
6. **Stronie Śląskie**
7. **Polanica-Zdrój**
8. **Sochaczew**
9. **Siewierz**
10. **Dąbrowa Tarnowska**

GMINY WIEJSKIE

1. **Chełmiec** – honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2016
2. **Kobylnica**
3. **Wielka Wieś**
4. **Postomino**
5. **Ruda-Huta**
6. **Gołcza**

7. **Ustka**
8. **Korzenna**
9. **Limanowa**
10. **Zabierzów**

Zwycięzcy odebrali puchary i dyplomy.

Następnie odbyła się część związana z uhonorowaniem zwycięzców **Ogólnopolskiego Rankingu Energii Odnawialnej** – kolejnego prowadzonego przez Związek.

Rudolf Borusiewicz, dyrektor Biura Związku Powiatów Polskich przedstawił listę laureatów roku 2016 w podziale na poszczególne rodzaje jednostek samorządu terytorialnego.

Lista prezentuje się następująco:

POWIATY

1. **Powiat Bielski (podlaskie)**
2. **Powiat Lubartowski**
3. **Powiat Tomaszowski (lubelskie)**
4. **Powiat Suski**
5. **Powiat Świecki**
6. **Powiat Kwidzyński**
7. **Powiat Ostrzeszowski**
8. **Powiat Słupski**
9. **Powiat Suwalski**
10. **Powiat Cieszyński**

MIASTA NA PRAWACH POWIATU

1. **Rzeszów**
2. **Nowy Sącz**
3. **Legnica**
4. **Tarnów**
5. **Gdańsk**

GMINY MIEJSKIE I MIEJSKO-WIEJSKIE

1. **Biłgoraj**
2. **Płońsk**
3. **Dąbrowa Tarnowska**
4. **Polanica-Zdrój**
5. **Brodnica**

GMINY WIEJSKIE

1. **Kobylnica**
2. **Postomino**
3. **Chelmiec**
4. **Ruda-Huta**
5. **Gołcza**

Zwycięzcy odebrali statuetki i pamiątkowe dyplomy.

Ostatnim akcentem honorowania samorządów było wręczenie tytułów **Super Powiat i Super Gmina** za rok 2016.

Rudolf Borusiewicz, dyrektor Biura Związku Powiatów Polskich poinformował, że wyróżnienie to przyznawane jest w sytuacji, w której dany samorząd uzyskał największy procentowy udział realizacji wszystkich kategorii zawartych w Ogólnopolskim Rankingu Gmin i Powiatów. - *To rodzaj uhonorowania „Mistrzów wśród Liderów”* – mówił.

W rywalizacji tej zwycięzcami okazali się:

POWIATY

- **Powiat Kielecki** – starosta **Michał Godowski**
- **Powiat Piotrkowski** – starosta **Stanisław Cubała**
- **Powiat Przasnyski** – starosta **Zenon Szczepankowski**

MIASTA NA PRAWACH POWIATU

- **Legnica** – prezydent **Tadeusz Krzakowski**

GMINY MIEJSKIE I MIEJSKO-WIEJSKIE

- **Płońsk** – burmistrz **Andrzej Pietrasik**

GMINY WIEJSKIE

- **Wielka Wieś** - wójt **Tadeusz Wójtowicz**

Zwycięzcy otrzymali pamiątkowe statuetki.

Ważne uchwały

Zgromadzenie przyjęło sprawozdania Zarządu z działalności Związku Powiatów Polskich w roku 2016 i z wykonania budżetu.

Przyjęto również założenia do programu działania ZPP na bieżący rok, które jak podkreślał **Ludwik Węgrzyn**, prezes Zarządu Związku, starosta bocheński, *służyć mają ochronie wspólnych interesów powiatów.*

Odbyły się także wybory uzupełniające do Zarządu ZPP. Nowym członkiem została **Ewa Janczar**, radna miasta st. Warszawy.

Możliwości finansowe

W trakcie posiedzenia wystąpili także przedstawiciele Banku Gospodarstwa Krajowego i Krajowej Izby Rozliczeniowej.

O tym jak wyglądać może finansowanie podmiotów prowadzących działalność leczniczą uczestnikom Zgromadzenia opowiadała **Aleksandra Ciszek** z Banku Gospodarstwa Krajowego.

Reprezentujący Krajową Izbę Rozliczeniową, **Przemysław Soboń**, przedstawił informacje na temat programu upowszechniania płatności bezgotówkowych w urzędach.

Podjęte stanowiska

Zgromadzenie Ogólne ZPP przyjęło sześć stanowisk.

W stanowisku w sprawie finansowania ze środków Funduszu Pracy Zgromadzenie Ogólne wnosi o wydłużenie okresu obowiązywania mechanizmu finansowania wynagrodzeń/nagród i składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników powiatowych urzędów pracy.

W stanowisku w sprawie opieki pielęgniarskiej w domach pomocy społecznej Zgromadzenie zauważa, że status pielęgniarek zatrudnionych w domach pomocy społecznej jest zdecydowanie odmienny od statusu pielęgniarek pracujących w podmiotach leczniczych. Ich wynagrodzenia nie podlegają finansowaniu ze środków NFZ, dlatego nie zostały one objęte systemem podwyżek przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Pielęgniarki zatrudnione w domach pomocy społecznej nie będą również objęte projektowanymi przepisami ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych.

Fakt ten niepokoi Zgromadzenie Ogólne ZPP. Dlatego zwraca się ono z apelem do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz do Ministra Zdrowia o *wypracowanie – w porozumieniu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz samorządem zawodowym pielęgniarek – rozwiązania, które pozwoli na finansowanie personelu medycznego zatrudnionego w domach pomocy społecznej ze środków dedykowanych finansowaniu świadczeń opieki zdrowotnej.*

Związek Powiatów Polskich chciałby, aby w zakresie prowadzonych prac nad reformą systemów orzecznictwa, uwzględniony został kierunek, który pozwoli powiatom kontynuować realizację zadań związanych z orzekaniem o niepełnosprawności. Swoje postulaty zawarł w stanowisku w sprawie możliwości realizacji zadania w zakresie orzekania o niepełnosprawności. ZPP wyraża w nim nadzieję, że *reforma systemów orzeczniczych wzmocni rolę powiatowych zespołów a jej efektywność będzie zagwarantowana przepisami prawa uzgodnionymi z lokalnym samorządem.* Wnosi ponadto o włączenie przedstawicieli powiatów oraz powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności w prace Międzyresortowego Zespołu do spraw Opracowania Systemu Orzekania o Niepełnosprawności oraz Niezdolności do Pracy.

Zgromadzenie podjęło również stanowisko w sprawie roli samorządów powiatowych w systemie oświaty. Samorządowcy postulują w nim o: większe zaufanie do jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania oświatą; opracowanie standardów edukacyjnych, ich rzetelną wycenę a następnie dostosowanie do niej sposobu rozdziału środków subwencji oświatowej; dokonanie gruntownych zmian w przepisach ustawy – Karta Nauczyciela; długofalową i konsekwentnie realizowaną strategię rozwoju oświaty.

Przedstawiciele powiatów poruszyli także kwestie bezpieczeństwa obywateli. – *Poczucie odpowiedzialności za bezpieczeństwo obywateli Polski leży w naturze starostów, jest podstawą istnienia i priorytetem działania powiatów, popartym nieocenionym doświadczeniem i tradycją. Dlatego powierzenie powiatom zadań z zakresu bezpieczeństwa w formie modelu administracji zespolonej wydaje się uzasadnione, naturalne, wręcz intuicyjne. Bezpieczeństwo państwa, bezpieczeństwo publiczne, bezpieczeństwo obywateli, jak żadna inna dziedzina wymaga współpracy i połączenia elementów samorządowych i rządowych* – czytamy w stanowisku w sprawie zapewnienie bezpieczeństwa obywateli.

Niepokój Związku Powiatów Polskich budzą ostatnie decyzje rządzących, prowadzące nieuchronnie do zmarginalizowania znaczenia powiatów w zapewnianiu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej i jej obywatelom. – *Zauważalne jest niebezpieczne wręcz zjawisko odbierania kompetencji samorządom, likwidowania instytucji powiatowych i tworzenia w ich miejsce specjalnych jednostek administracji centralnej. Należy zwrócić uwagę m.in. na procedowany projekt zmiany ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej odbierający starostom m.in. uprawnienia do powoływania powiatowych inspektorów sanitarnych, czy przewidujący likwidację powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego i wprowadzenie inspektoratów okręgowych w formie administracji niezespolonej, projekt Kodeksu urbanistyczno-budowlanego* – wynika ze stanowiska.

Związek Powiatów Polskich z uwagą obserwuje i analizuje postęp prac nad ww. propozycjami, a swoimi przemyśleniami dzieli się z przedstawicielami strony rządowej i parlamentarzystami. Do każdego projektu zmian zgłaszane są konstruktywne uwagi i konkretne wnioski, które umożliwiłyby osiągnięcie celów nowelizacji w sposób zadowalający zarówno stronę rządową, samorządową, a ponad wszystko

obywateli RP. Związek Powiatów Polskich zapowiada, że zawsze będzie wyrażał stanowczy sprzeciw wobec każdej propozycji osłabienia roli samorządu w wykonywaniu zadań dla dobra Rzeczypospolitej Polskiej i jej obywateli. *Wyeliminowanie powiatu z działań zapewniających bezpieczeństwo jego społeczności jest całkowicie bezzasadne i szkodliwe. Wprowadza niepotrzebny chaos i generuje koszty, nie gwarantując poprawy stanu obecnego.*

Zgromadzenie Ogólne ZPP przyjęło także Kartę Samorządności. Karta przypomina zasady, które legły u podstaw odrodzonego samorządu. Zgodnie z nią gospodarzami społeczności lokalnych i regionalnych są ich mieszkańcy i to oni muszą decydować o kształcie swoich wspólnot samorządowych, w tym poprzez wolne wybory i referenda lokalne. Prawa wyborcze mieszkańców (czynne i bierne) oraz uprawnienia do podejmowania przez nich decyzji w referendum, zagwarantowane w Konstytucji, nie mogą być ograniczone. Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina. Tylko mieszkańcy danej gminy mogą wybierać w wyborach powszechnych i odwoływać w drodze referendum swoje organy samorządowe.

Zdrowie psychiczne

W trakcie drugiego dnia posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego wiele miejsca poświęcono ochronie zdrowia psychicznego. **Dr hab. n. med. Justyna Pełka-Wysiecka**, konsultant wojewódzki w dziedzinie psychiatrii dla województwa zachodniopomorskiego mówiła o kosztach zaburzeń psychicznych. Podkreślała, że zgodnie z wynikami badań WHO, szanse na zachorowanie na depresję wzrastają.

- Funkcjonujemy w dużym tempie, mamy krótki czas snu, dużo obowiązków. To wszystko prowadzi do depresji. Dziś depresja dotyka osoby czynne zawodowo, osiągające sukcesy na tym polu – tłumaczyła.

Ten stan będzie się sukcesywnie pogarszał, jeśli chorzy nie podejmą działań naprawczych. *Początki to kłopoty ze snem, z jedzeniem i koncentracją. Depresja nie musi się wiązać ze zmianą sposobu myślenia.* **Justyna Pełka-Wysiecka** wspomniała o tym, że z początkiem marca br. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie nowego Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022. Program ma zapewnić osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronną i powszechnie dostępną opiekę zdrowotną oraz inne formy opieki i pomocy, które są niezbędne do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Jednym z celów jest upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Najpierw zostaną utworzone warunki do rozwoju Centrów Zdrowia Psychicznego. Następnie model „azylowy”, który opiera się na izolowaniu osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego w dużych szpitalach, będzie zastępowany modelem środowiskowym – zgodne z kierunkami reform psychiatrii w państwach rozwiniętych. Deinstytucjonalizacją zajmą się powiaty.

Pokazane zostały także dobre przykłady leczenia środowiskowego. Mówiła o nich **Ewa Giza** reprezentująca FENIKS Stowarzyszenie Użytkowników Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej oraz Ich Rodzin i Przyjaciół; Oddział Psychiatryczny, Szpital Regionalny w Kołobrzegu oraz **Mariusz Panek** z Fundacji Leonardo z Krakowa.

Na problemy samobójstw, także wśród małych dzieci zwracał uwagę **Mateusz Biernat**, pedagog specjalny, konsultant ds. studentów w kryzysie psychicznym w Biurze ds. Osób Niepełnoprawnych Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, członek Mental Health Europe.

Stanowiska XXII Zgromadzenia Ogólnego ZPP

Delegaci zebrani na XXII Zgromadzeniu Ogólnym Związku Powiatów Polskich, które miało miejsce 11 i 12 maja 2017 r. w hotelu Aquarius&Spa w Kołobrzegu podjęli sześć stanowisk. Ich treść została ujęta w kolejnych, poniżej zamieszczonych, działach.

w sprawie przyjęcia Karty Samorządności

Związek Powiatów Polskich przyjmuje Kartę Samorządności stanowiącą zestawienie fundamentalnych zasad determinujących kształt i funkcjonowanie samorządu terytorialnego w Polsce.

KARTA SAMORZĄDNOŚCI

Samorząd terytorialny stanowi fundament demokratycznego państwa. Odbudowa polskiego samorządu, która przyniosła społecznościom lokalnym autonomię i możliwość decydowania o swoim losie, jest najbardziej udaną z polskich reform. Dzięki temu zmieniliśmy Polskę, zyskując przy tym zaufanie większości Polaków, co systematycznie potwierdzają badania opinii publicznej.

Zmiany w ustawach dotyczących podstaw polskiego samorządu, które są obecnie proponowane bez żadnych konsultacji ze stroną samorządową, mogą podważyć ustrój państwa.

Ograniczenie praw wyborczych obywateli, pozbawienie przedstawicieli mieszkańców gmin samodzielności w realizacji zadań publicznych, swobody w gospodarowaniu ich wspólnym majątkiem, wolności we współdziałaniu z innymi jednostkami spowoduje zahamowanie rozwoju lokalnego, zgodnego z oczekiwaniami mieszkańców. Odbieranie kompetencji gminom, powiatom i województwom, przekazywanie ich administracji centralnej, oddalonej od obywateli i niepoddanej ich kontroli, to odejście od demokracji. **Stanowczo się temu sprzeciwiamy.**

Domagamy się, aby rządzący i stanowiący prawo przestrzegali i szanowali konstytucyjne zasady ustroju naszego państwa, które przypominamy w niniejszej Karcie.

MIESZKAŃCY

1. Gospodarzami społeczności lokalnych i regionalnych są ich **mieszkańcy** i to **oni muszą decydować** o kształcie swoich wspólnot samorządowych, w tym poprzez wolne wybory i referenda lokalne. Prawa wyborcze mieszkańców (czynne i bierne) oraz uprawnienia do podejmowania przez nich decyzji w referendum, zagwarantowane w Konstytucji, nie mogą być ograniczone.

2. Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina. Tylko mieszkańcy danej gminy mogą wybierać w wyborach powszechnych i odwoływać w drodze referendum swoje organy samorządowe.

JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

3. Samorząd terytorialny działa w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Jego **samodzielność** (w zakresie zadań własnych oraz definiowania interesu lokalnego albo regionalnego) podlega ochronie sądowej. Nadzór nad wykonywaniem zadań własnych jest sprawowany wyłącznie według kryterium legalności.

4. Jednostki samorządu terytorialnego są **podmiotami polityki rozwoju** lokalnego i regionalnego. Przekazane samorządom sprawy publiczne są ich **zadaniami własnymi**.

5. Kompetencje gmin powiatów i województw, wynikające z ich zadań własnych, są **całkowite i wyłączne**. Ustawy określają zasady realizacji tych zadań; o sposobie ich realizacji decydują właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego.

Gminy – podstawowe jednostki samorządowe – kreują rozwój lokalny, dostarczają mieszkańcom podstawowe usługi publiczne i zapewniają obsługę administracyjną.

Powiaty – komplementarny samorząd lokalny – realizują lokalne zadania ponadgminne oraz koordynują lokalne służby, inspekcje, straże i administracje zespolone.

Województwa – podmioty polityki regionalnej – kreują rozwój regionalny oraz koordynują działania innych podmiotów na rzecz tego rozwoju.

FINANSE SAMORZĄDOWE

6. Finanse samorządowe są pełnoprawnym członem sektora finansów publicznych.

7. Zasoby finansowe gmin, powiatów i województw, oparte na dochodach własnych i subwencjach, **umożliwiają realizację ich zadań** na określonym w ustawach i aktach wykonawczych poziomie. Zmianom zakresu zadań i wymaganego poziomu ich realizacji towarzyszą adekwatne zmiany zasilania finansowego jednostek. Ubytki w dochodach własnych, wynikające z ulg i zwolnień ustawowych, są rekompensowane.

8. System dochodów jest uzupełniany **subwencją wyrównawczą**, która umożliwia realizację zadań obowiązkowych w określonym w przepisach prawa standardzie.

9. **Dotacje celowe** służą do finansowania inwestycji oraz zadań powierzonych JST przez Unię Europejską, administrację rządową i inne jednostki samorządu terytorialnego.

MAJĄTEK

10. Jednostki samorządu terytorialnego mają prawo **swobodnie kształtować gospodarowanie swoim majątkiem**. Stanowi on zasób, który umożliwia realizację zadań a także jest wykorzystywany do wspierania przedsięwzięć rozwojowych w ramach lokalnej albo regionalnej polityki rozwoju. Zasoby majątkowe, mające znaczenie dla rozwoju lokalnego albo regionalnego, będą przekazywane nieodpłatnie, odpowiednio gminom, powiatom albo województwom.

ORGANIZACJA I WSPÓŁDZIAŁANIE

11. Gminy, powiaty i województwa mają **swobodę** w dostosowaniu swoich struktur organizacyjnych do lokalnych albo regionalnych uwarunkowań realizacji zadań. Mogą je powierzyć własnym jednostkom organizacyjnym albo podmiotom zewnętrznym: publicznym, społecznym lub prywatnym, z zachowaniem procedur wymaganych prawem.

12. Jednostki samorządu terytorialnego, wykonując swoje zadania, mogą swobodnie **współdziałać** z innymi jednostkami, w formach określonych w przepisach prawnych.

13. Integracja zarządzania na funkcjonalnych **obszarach metropolitalnych** lub miejskich jest ustawowo uregulowana, w sposób zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych. Tworzone struktury nie naruszają podmiotowości i samodzielności podstawowych jednostek samorządowych – gmin.

14. Ustawy umożliwiają **jednolite zarządzanie** infrastrukturą techniczną i społeczną w granicach miast przez samorząd miasta.

GRANICE I TERYTORIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH I REGIONALNYCH

15. **Korekta granic gmin i powiatów** jest przeprowadzana na podstawie rzetelnej analizy powiązań funkcjonalnych, uwzględniającej potencjał rozwoju.

16. Zmiana granic gminy, powiatu albo województwa, wymaga zrozumienia i akceptacji **mieszkańców obszaru będącego przedmiotem wniosku** o zmianę granic, wyrażonej w powszechnych konsultacjach albo referendum lokalnym.

KONSULTOWANIE

17. Samorządy muszą być rzetelnie konsultowane w zakresie aktów prawnych ich dotyczących, w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz w komisjach parlamentarnych.

| w sprawie roli samorządów powiatowych w systemie oświaty

W wyniku reformy samorządowej ukończonych w 1999 r. państwo scedowało praktycznie całkowicie obowiązek prowadzenia szkół i placówek publicznych na jednostki samorządu terytorialnego.

W założeniach reformy, powiaty miały ogniskować życie publiczne w zakresie, który przekracza możliwości gminy i sprzyjać indywidualizacji administrowania, przez uwzględnienie specyficznych cech wspólnoty powiatowej. Jako istotną funkcję powiatu wymieniono wówczas m.in. przejęcie oświaty ponadpodstawowej oraz organizowanie kształcenia specjalnego.

Oddanie zarządzania oświatą lokalnym społecznościom, które najlepiej wiedzą co jest dla nich najważniejsze i co należy zrobić, okazało się trafionym rozwiązaniem.

Niestety na skutek licznym zmian i sytuacji politycznej doszło do wypaczenia zakładanego modelu funkcjonowania systemu edukacji.

Na przestrzeni lat w polską oświatę wpisało się kilkunastu ministrów, kilka wielkich reform, kilkadziesiąt zmian programowych i organizacyjnych oraz liczne nowelizacje podstawowych dla systemu oświaty aktów prawnych. Na skutek tych przemian wprowadzano mniej lub bardziej akceptowalne rozwiązania – nie mniej jednak samorządy powiatowe w świetle zmieniających się realiów prawnych w dalszym ciągu na najwyższym poziomie realizowały zadania wynikające z nałożonych na nie obowiązków w zakresie edukacji.

O żywym zainteresowaniu sytuacją systemu oświaty ze strony Związku Powiatów Polskich świadczy 27 stanowisk podjętych zarówno przez Zarząd jak i Zgromadzenie Ogólne ZPP, w których poruszano kwestie z zakresu edukacji, istotne z punktu widzenia samorządów powiatowych, ale także ważne dla całego systemu oświaty.

Już od lat Związek Powiatów Polskich zwraca uwagę na kluczowe zagadnienia, które wymagają zmiany lub też takie, które nie są akceptowalne dla organów prowadzących szkoły publiczne.

Przy okazji każdej z systemowych zmian zwracaliśmy uwagę, że nie godzimy się z próbami przerzucania odpowiedzialności, w tym także finansowej, za wdrażanie projektowanych rozwiązań na barki samorządów, wskazując na zagrożenia wynikające z braku zabezpieczenia odpowiednich środków finansowych na funkcjonowanie oświaty. Ponieważ w obliczu wdrażanej obecnie reformy także przed samorządami powiatowymi stoi wiele wyzwań, mamy nadzieję na pozytywną współpracę z organami państwa tak, aby wprowadzanie niezbędnych zmian było skuteczne i bezproblemowe.

Wielokrotnie Związek Powiatów Polskich poruszał także kwestię samodzielności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania oświatą. Istotnym ograniczeniem wspomnianej samodzielności samorządów stał się powrót do obowiązku opiniowania arkuszy organizacyjnych przez kuratora oświaty i obowiązku uzyskania pozytywnej opinii organu nadzoru w przedmiocie likwidacji szkół i placówek. Przepisy regulujące powyższe zagadnienia obowiązywały już na gruncie ustawy o systemie oświaty, po czym zostały uchylone i na nowo wprowadzono je w ostatnich latach. Każdorazowa próba przywracania wymienionych kompetencji dla organu nadzoru była negatywnie oceniana przez Związek Powiatów Polskich. Naszym zdaniem decydujący głos w sprawach edukacji lokalnej powinien mieć bowiem organ prowadzący.

Temat składu komisji konkursowej na stanowisko dyrektora szkoły nie jest także zagadnieniem nowym. Już wcześniejsze uregulowania zgodnie z którymi w składzie komisji konkursowej było po dwóch przedstawicieli organu prowadzącego i organu nadzoru pedagogicznego budziły sprzeciw samorządów, które domagały się zwiększenia ich roli w tym zakresie.

Podobnie jak przy okazji ostatniej nowelizacji ustawy o systemie oświaty, gdzie zrównano udział wskazanych przedstawicieli do trzech osób zarówno po stronie organu prowadzącego jak i organu nadzoru, także wcześniej Związek Powiatów Polskich stał na stanowisku, że organy prowadzące powinny mieć większe uprawnienia w powoływaniu dyrektorów. Natomiast proponowane rozwiązania powodują sytuację, że samorząd ma niewielki wpływ na obsadę najważniejszego stanowiska w jednostce oświatowej.

Należy podkreślić również w tym miejscu, że samorządy odpowiadają w naszym kraju za politykę oświatową, konsekwentnie stawiając na jakość nauczania i wprowadzenie nowoczesnych i adekwatnych do wyzwań rozwojowych, rozwiązań edukacyjnych. Każda decyzja samorządu podejmowana jest przy ogromnej presji społecznej, a więc pod społeczną wnikliwą kontrolą. Natomiast sprowadzanie samorządów do jedynie technicznie odpowiedzialnych za system edukacji jest bardzo krzywdzące i sprzeczne z pierwotnym założeniem o pozycji samorządów w tej dziedzinie.

W sytuacji wyzwań stojących przed polską oświatą nie mogą także dziwić stwierdzenia, że za niezrozumiałe uważaliśmy zawsze przypadki zmniejszania nakładów na edukację w budżecie państwa, co jest tendencją zgoła odwrotną niż w innych krajach Unii Europejskiej, które należycie doceniają wagę edukacji. Na skutek corocznego zmieniania algorytmu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dochodzi do zaniżania dochodów samorządów terytorialnych na realizację zadań oświatowych i jest to tendencja z którą mamy do czynienia już od kilku lat i stale wyrażamy głęboką dezaprobatę dla takiego kierunku zmian. Subwencja oświatowa nie tylko nie zapewnia środków na działania rozwojowe, a w większości powiatów nie zapewnia nawet możliwości pokrycia niezbędnych bieżących kosztów płacowych i rzeczowych. W roku 2017 subwencja oświatowa co prawda wzrosła o 1%, jednakże w ogólnym rozrachunku samorządy powiatowe otrzymują środki niższe niż w roku ubiegłym – taki stan rzeczy należy ocenić krytycznie. Niezmiennie stoimy na stanowisku, że samorządy terytorialne muszą mieć gwarancję stabilności dochodów na realizowanie zadań oświatowych, tak aby móc w wieloletniej perspektywie kształtować politykę oświatową państwa i planować działania rozwojowe, wynikające z potrzeb inwestycyjnych w infrastrukturze oświatowej. Działaniami takim na pewno nie służy coroczna zmiana algorytmu i przesuwanie w ramach jednej puli, środków pomiędzy poszczególne szczeble samorządów – co w konsekwencji zawsze prowadzi do tego, że jeżeli jeden poziom samorządu zyska to drugi straci. Nie do zaakceptowania w tym zakresie są także próby zatarcia granicy pomiędzy subwencją oświatową a dotacją, co w ostatnich latach stało się za sprawą przepisów dotyczących stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

Kolejne zagadnienie bardzo często poruszane przez Związek Powiatów Polskich to archaiczność przepisów ustawy – Karta Nauczyciela. Doceniamy podjęcie przez obecny rząd działań w kierunku zmiany tego aktu prawnego. Należy podkreślić, że od lat powtarzamy, że istnieje pilna potrzeba przygotowania nowej ustawy regulującej obowiązki i uprawnienia nauczycieli.

Przepisy ustawy – Karta Nauczyciela oprócz wielu sprzeczności powodują jedynie znaczny wzrost kosztów edukacji publicznej, które w żadnej mierze nie są związane z poprawą jakości kształcenia w szkołach publicznych. Wielokrotnie zwracaliśmy uwagę, na zmiany jakich wymagają przepisy przedmiotowej ustawy. W tym miejscu należy wskazać, że za bardzo istotną kwestię uważamy zmianę podmiotu odpowiedzialnego za wypłatę wynagrodzenia za okres pozostawania przez nauczyciela na urlopie dla poratowania zdrowia a także kwestię dodatku uzupełniającego dla nauczycieli. Jak podkreślaliśmy niejednokrotnie regulacje zawarte w art. 30a i 30b ustawy – Karta Nauczyciela ograniczają autonomię jednostek samorządu terytorialnego poprzez zobowiązanie do ustalania wysokości wynagrodzeń nauczycieli bez możliwości uwzględnienia specyfiki i uwarunkowań lokalnych samorządu. Wyrażamy głęboką nadzieję, że prace które toczą się w grupie roboczej ds. finansowania oświaty i ds. wynagrodzeń nauczycieli, powołanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej doprowadzą do realizacji zgłaszanego postulatu, zgodnie z zapowiedziami.

Należy także zwrócić uwagę, że niechlubną zasadą stało się także, że każdorazowe podwyżki dla nauczycieli nie pociągają za sobą zabezpieczenia odpowiednich środków na ten cel. Jest to przykład obciążania samorządów bez zagwarantowania odpowiednich środków finansowych na realizację zadania nałożonego przez państwo – dlatego też każdorazowo, gdy dochodzi do takiej sytuacji samorządy powiatowe wyrażają dezaprobatę dla takiego kierunku działań.

W związku z powyższym postulujemy o:

- większe zaufanie do jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania oświatą;
- opracowanie standardów edukacyjnych, ich rzetelną wycenę a następnie dostosowanie do niej sposobu rozdziału środków subwencji oświatowej;
- dokonanie gruntownych zmian w przepisach ustawy – Karta Nauczyciela;
- długofalową i konsekwentnie realizowaną strategię rozwoju oświaty.

Doświadczenie uczy, że jedno co pewne w polskiej edukacji to zmiana. Wyrażamy jednak głęboką nadzieję, że wszelkie zmiany będą przygotowywane z rozwagą oraz udziałem i przy szerokich konsultacjach z przedstawicielami zainteresowanych środowisk.

w sprawie możliwości realizacji zadania w zakresie orzekania o niepełnosprawności

Związek Powiatów Polskich występuje z wnioskiem o uwzględnienie, w zakresie prowadzonych prac nad reformą systemów orzecznictwa, kierunku, który pozwoli powiatom kontynuować realizację zadań związanych z orzekaniem o niepełnosprawności.

Powierzenie wykonywania zadań orzecznich jednostkom samorządu terytorialnego miało na celu związanie strategii wyrównywania szans osób niepełnosprawnych z lokalnymi możliwościami. Znajomość problemów osób dysfunkcyjnych ma swoje źródło w diagnozie społecznej, dla której zespoły do spraw orzekania dostarczają najbardziej aktualnej wiedzy. Dostęp do danych gromadzonych w systemie informatycznym, którego administratorem jest powoływany przez starostę przewodniczący powiatowego zespołu, gwarantuje szybką ocenę problemów, jakie obciążają niepełnosprawnych mieszkańców powiatu.

Obecność certyfikowanych lekarzy o specjalizacji odpowiedniej do rodzaju niepełnosprawności, a także psychologów, pedagogów, doradców zawodowych i pracowników socjalnych, tworzących skład powiatowych zespołów zapewnia rzetelną diagnozę i umożliwia dostosowanie systemu wsparcia do faktycznych wymagań procesu integracji. Wiele inicjatyw lokalnych ustala kierunki swoich programów w oparciu o treść wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. W ten sposób charakterystyka beneficjenta nie pozostawia miejsca na dowolną interpretację i umożliwia właściwą ocenę rezultatów interwencji w niepełnosprawność.

Istotne znaczenie ma fakt więzi społecznych, jakie łączą mieszkańców powiatu z lokalnym samorządem. Bliskość organu, którego celem jest nadanie specjalnego statusu osobie niepełnosprawnej oraz wiedza na temat konieczności udzielenia jej pomocy pozwala w pełni wykorzystać pozostający w dyspozycji potencjał najbliższego środowiska.

Siłę systemu wsparcia stanowi współpraca pomiędzy administracją rządową i samorządową, organizacjami pozarządowymi, powiatowymi społecznymi radami ds. osób niepełnosprawnych, jednostkami pomocy społecznej oraz instytucjami rehabilitacji społecznej i zawodowej. Pełne wykorzystanie organu orzeczniczego stanowi podstawę wszystkich działań w oparciu o ustalone strategie wyrównywania szans osobom niepełnosprawnym.

Związek Powiatów Polskich ma nadzieję, że reforma systemów orzecznich wzmocni rolę powiatowych zespołów a jej efektywność będzie zagwarantowana przepisami prawa uzgodnionymi z lokalnym samorządem. Apelujemy również o włączenie przedstawicieli powiatów oraz powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności w prace Międzyresortowego Zespołu do spraw Opracowania Systemu Orzekania o Niepełnosprawności oraz Niezdolności do Pracy. Przewodniczący zespołu – przedstawiciel Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ma taką możliwość na podstawie §2 ust. 3 pkt 2 Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2017 r. powołującego ten zespół.

| w sprawie finansowania ze środków Funduszu Pracy

Do 31 grudnia 2017 r. będą obowiązywać przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy umożliwiające finansowanie ze środków Funduszu Pracy kosztów wynagrodzeń, nagród oraz składek na ubezpieczenie społeczne pracowników powiatowych urzędów pracy.

Przepisy art. 108 ust. 1g-1i zostały wprowadzone do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nowelizacją z 14 marca 2014 (weszła w życie 27 maja 2014 r.) w miejsce obowiązującego do 31 grudnia 2013 r. art. 9 ust. 2a(1) ustawy. Zgodnie z przywołanymi na wstępie przepisami Minister właściwy do spraw pracy przekazuje w latach 2014-2017 samorządom powiatów z Funduszu Pracy 5% kwoty środków (limitu) Funduszu Pracy ustalonej na rok poprzedni na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, o których mowa w art. 109 ust. 2, z wyłączeniem kwot przyznanych z rezerwy dysponenta Funduszu Pracy, z przeznaczeniem na finansowanie kosztów wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenia społeczne pracowników powiatowego urzędu pracy pełniących funkcje doradców klienta. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje w latach 2014-2017 samorządom powiatów z Funduszu Pracy 2% kwoty środków (limitu) Funduszu Pracy ustalonej na rok poprzedni na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, o których mowa w art. 109 ust. 2, z wyłączeniem kwot przyznanych z rezerwy dysponenta Funduszu Pracy, z przeznaczeniem na finansowanie kosztów nagród oraz składek na ubezpieczenia społeczne pracowników powiatowego urzędu pracy, w szczególności pełniących funkcje doradców klienta oraz zajmujących stanowiska kierownicze, z zastrzeżeniem art. 109 ust. 7h-7j.

Z uzasadnienia do projektu nowelizacji z 2014 r. wynikało, że nowy mechanizm finansowania powinien przyczynić się do zwiększenia dostępności bezrobotnych do merytorycznych pracowników powiatowych urzędów pracy oraz zwiększenia efektywności realizowanych programów na rzecz aktywizacji zawodowej bezrobotnych, a tym samym do poprawy jakości i efektywności działań urzędów pracy. Rozwiązanie miało mieć charakter pilotażowy i obowiązywać wstępnie przez 4 lata (źródło: uzasadnienie do projektu nowelizacji ustawy z 2014 r.).

W związku z powyższym Związek Powiatów Polskich wnosi o wydłużenie okresu obowiązywania mechanizmu finansowania wynagrodzeń/nagród i składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników powiatowych urzędów pracy.

| w sprawie opieki pielęgniarstwa w domach pomocy społecznej

Związek Powiatów Polskich apeluje o zmianę regulacji prawnych w kierunku gwarantującym pensjonariuszom domów pomocy społecznej właściwy poziom opieki pielęgniarstwa. W domach pomocy społecznej, pomimo iż są placówkami opiekuńczymi i nie posiadają uprawnień do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej, opieka zdrowotna jest tam koniecznością. Wielu z mieszkańców DPS-ów to osoby chore i niesamodzielne, często wymagające intensywnych zabiegów pielęgnacyjnych. Sytuacja zdrowotna pensjonariuszy z reguły ma charakter trwały, co oznacza, że czasowe umieszczanie tych osób w zakładach opiekuńczo-leczniczych nie jest realnym rozwiązaniem problemu konieczności zapewnienia właściwej opieki pielęgniarstwa.

Jednostki samorządu terytorialnego podejmują ogromny trud finansowy by zapewnić mieszkańcom domów jak najlepszą opiekę, jednak z uwagi na ograniczone możliwości ogromnym problemem jest zapewnienie środków na podwyższenie wynagrodzeń personelu medycznego. Status pielęgniarek zatrudnionych w domach pomocy społecznej jest zdecydowanie odmienny od statusu pielęgniarek pracujących w podmiotach leczniczych. Ich wynagrodzenia nie podlegają finansowaniu ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, skutkiem czego nie zostały one objęte systemem podwyżek przewidzianych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Pielęgniarki zatrudnione w domach pomocy społecznej nie będą również objęte projektowanymi przepisami ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Zwracamy uwagę, że zakres obowiązków i odpowiedzialności pielęgniarek zatrudnionych w domach pomocy społecznej jest niejednokrotnie większy niż pielęgniarek zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Nierówności płacowe prowadzą do sytuacji, w której wykwalifikowana kadra pielęgniarska rezygnuje z pracy w domach pomocy społecznej, co w praktyce pogarsza sytuację mieszkańców tych domów.

Obecnie toczą się prace nad ustawą o Narodowej Służbie Zdrowia. Przypominamy, że zgodnie z art. 68 ust. 3 Konstytucji RP władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki m.in. osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku. Zgodnie z zapowiedziami planowane jest zwiększenie nakładów na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej. W związku z powyższym zwracamy się z apelem do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz do Ministra Zdrowia o wypracowanie – w porozumieniu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz samorządem zawodowym pielęgniarek – rozwiązania, które pozwoli na finansowanie personelu medycznego zatrudnionego w domach pomocy społecznej ze środków dedykowanych finansowaniu świadczeń opieki zdrowotnej.

w sprawie roli powiatów w zapewnieniu bezpieczeństwa obywateli

Jednym z ważniejszych, jeśli nie najważniejszym zadaniem demokratycznego państwa prawa jest zapewnienie jego obywatelom bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo to musi być rozumiane szeroko - jako brak zagrożeń, *stan niezagrożenia* (SJP PWN, red. W Doroszewski, www.sjp.pwn.pl). Rola państwa polega zatem m.in. na zabezpieczeniu integralności granic i suwerenności (bezpieczeństwo zewnętrzne państwa), zapewnieniu porządku publicznego oraz zgodnego z prawem działania organów państwa, odwracaniu niebezpieczeństw uniemożliwiających normalne funkcjonowanie jednostki w społeczeństwie.

Powiaty odgrywają i zawsze odgrywały niezmiernie istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Obywatelom Naszego Kraju.

Jak powszechnie wiadomo, od średniowiecza podstawową funkcją starostów było ściganie przestępstw, zapewnienie spokoju wewnętrznego i organizowanie sprawnie działającego wymiaru sprawiedliwości. W dawnej Polsce nie istniały zorganizowane instytucje czy służby centralne czuwające nad bezpieczeństwem państwa i obywateli oraz porządkiem publicznym. Trzeba zatem przyznać, że poczucie odpowiedzialności za bezpieczeństwo Obywateli Polski leży w naturze starostów, jest podstawą istnienia i priorytetem działania powiatów, popartym nieocenionym doświadczeniem i tradycją. Do tego właśnie doświadczenia i tradycji odwołali się rządzący, przywracając w 1999 roku samorząd powiatowy. W uzasadnieniu do ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, wyartykułowano dwie trafne tezy definiujące istotę powiatów. Po pierwsze, powiaty charakteryzują się *indywidualizacją administrowania, przez uwzględnienie specyficznych cech wspólnoty powiatowej, po drugie zaś, są łącznikiem między gminą a administracją rządową*. Dlatego powierzenie powiatom zadań z zakresu bezpieczeństwa w formie modelu administracji zespolonej wydaje się uzasadnione, naturalne, wręcz intuicyjne. Bezpieczeństwo państwa, bezpieczeństwo publiczne, bezpieczeństwo obywateli, jak żadna inna dziedzina wymaga współpracy i połączenia elementów samorządowych i rządowych.

Niestety bardzo szybko po roku 1998 pojawiły się silne tendencje do osłabienia znaczenia powiatów w sferze bezpieczeństwa publicznego – najlepszym tego przykładem było całkowite wyłączenie spod zespolenia inspekcji weterynaryjnej. Tendencje te w ostatnim czasie wyraźnie się nasiliły.

Niepokój Związku Powiatów Polskich budzą ostatnie decyzje rządzących, prowadzące nieuchronnie do zmarginalizowania znaczenia powiatów w zapewnianiu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej i Jej Obywatelom. Zauważalne jest niebezpieczne wręcz zjawisko odbierania kompetencji samorządom, likwidowania instytucji powiatowych i tworzenia w ich miejsce specjalnych jednostek administracji centralnej. Należy zwrócić uwagę m.in. na procedowany projekt zmiany ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej odbierający starostom m.in. uprawnienia do powoływania powiatowych inspektorów sanitarnych, czy przewidujący likwidację powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego i wprowadzenie inspektoratów okręgowych w formie administracji niezespolonej, projekt Kodeksu urbanistyczno-budowlanego.

Związek Powiatów Polskich z uwagą obserwuje i analizuje postęp prac nad ww. propozycjami, a swoimi przemyśleniami dzieli się z przedstawicielami strony rządowej i parlamentarzystami. Do każdego projektu zmian zgłaszane są konstruktywne uwagi i konkretne wnioski, które umożliwiłyby osiągnięcie celów nowelizacji w sposób zadowalający zarówno stronę rządową, samorządową, a ponad wszystko Obywateli Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazać bowiem należy, że projektodawcy każdorazowo ustanawiając administrację niezespoloną w miejsce administracji zespolonej, nie przytaczają żadnych argumentów przemawiających za wyższością tego pierwszego modelu, nie podają rzetelnych danych statystycznych, konkretnych wyliczeń i prognoz uzasadniających wprowadzenie proponowanych zmian i osiągnięcie oczekiwanego celu.

Takie podejście do tworzenia prawa nakazuje wnioskować, że procedowane nowelizacje mają charakter wyłącznie polityczny.

W związku z powyższym wskazać należy, że Związek Powiatów Polskich wyraził i zawsze będzie wyrażał **stanowczy sprzeciw** wobec każdej propozycji osłabienia roli samorządu w wykonywaniu zadań dla dobra Rzeczypospolitej Polskiej i Jej Obywateli. Wyeliminowanie powiatu z działań zapewniających bezpieczeństwo jego społeczności jest całkowicie bezzasadne i szkodliwe. Wprowadza niepotrzebny chaos i generuje koszty, nie gwarantując poprawy stanu obecnego. Rzeczpospolita Polska ma realizować swój podstawowy cel – zapewniać bezpieczeństwo Obywateli. Ma to robić skutecznie, najlepiej jak tylko jest to możliwe. Trudno wyobrazić sobie bardziej skuteczne wykonywanie ww. zadań niż przez powiaty – jednostki samorządu terytorialnego powołane specjalnie w tym celu, posiadające wielowiekową praktykę, znające charakterystykę społeczności danego terenu, przez lata współpracujące efektywnie z administracją centralną. W trosce o bezpieczeństwo nas wszystkich apelujemy, aby czerpać z dorobku poprzednich pokoleń i docenić naukę historii – współpraca rządu i samorządu jest absolutną koniecznością dla skutecznego zapobiegania zagrożeniom każdego rodzaju.

Pisma od zaproszonych Gości

List od Prezydenta RP

Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 11 maja 2017 roku

Uczestnicy i Organizatorzy
XXII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich
w Kołobrzegu

Szanowny Panie Prezesie!
Szanowni Państwo!

Serdecznie pozdrawiam uczestników Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich. Doroczne spotkanie starostów oraz prezydentów miast na prawach powiatu jest zawsze ważnym wydarzeniem, przynoszącym ciekawe diagnozy i pozwalającym na wymianę doświadczeń. Zważywszy na to, że reprezentują Państwo ponad 80 procent wszystkich wspólnot powiatowych w Polsce i że tradycje jednostki terytorialnej, jaką jest powiat, zakorzenione są w naszej historii od wielu stuleci – głos Państwa środowiska ma wielkie znaczenie. Chciałbym Państwu podziękować za zaangażowanie na rzecz Państwa lokalnych społeczności i za postawę publicznej służby, dzięki której idea Rzeczypospolitej samorządnej jest energią napędzającą pozytywne przemiany w naszej Ojczyźnie.

Niezmiennie uważam, że decentralizacja państwa, zastosowanie zasady pomocniczości i przekazanie obywatelom możliwości decydowania o sprawach bezpośrednio ich dotyczących stanowią jedną z najważniejszych reform w niepodległej Polsce. Demokracja lokalna składa się na fundament, na jakim posadowiony jest gmach ustrojowy Rzeczypospolitej. Samorządowcy – tak bardzo zasłużeni dla społecznych i gospodarczych osiągnięć naszego kraju – zawsze będą mieli we mnie życzliwego sojusznika.

Szanowni Państwo! W kampanii wyborczej złożyłem deklarację, że odwiedzę wszystkie powiaty w Polsce – i konsekwentnie wywiązuję się z tej obietnicy. Spotkania z mieszkańcami powiatów, mimo wielu różnic, nieodmiennie mają ten sam walor. Pokazują lokalny patriotyzm, wspólnotowe więzi, szacunek dla tradycji, odpowiedzialność za rozwój swojej społeczności. To właśnie podczas tych spotkań umacnam się w przekonaniu, że zrównoważony rozwój kraju, uwzględniający interesy i potrzeby Polski powiatowej, musi być traktowany jako racja stanu.

W tym roku minęło 20 lat od uchwalenia obecnie obowiązującej Konstytucji. Upłynął już odpowiednio długi czas jej funkcjonowania, aby można było wyciągnąć wnioski z dotychczasowych doświadczeń i podjąć namysł nad tym, jak ustawa zasadnicza z roku 1997 wychodzi naprzeciw wyzwaniom stojącym współcześnie przed Rzeczpospolitą. Stąd też, podczas niedawnych obchodów Święta Narodowego Trzeciego Maja, przypominającego o wspaniałym dorobku polskiego konstytucjonalizmu, podniosłem potrzebę ogólnonarodowej dyskusji nad kierunkami zmian w prawie konstytucyjnym. Uważam, że Polska i Polacy zasługują na nową konstytucję. Wyrażam nadzieję, że w szerokich konsultacjach z udziałem całego polskiego społeczeństwa nie zabraknie głosów samorządowców – również Pań i Panów starostów i prezydentów miast na prawach powiatu.

Życzę Państwu owocnych obrad podczas tegorocznego Zgromadzenia Ogólnego. Raz jeszcze proszę przyjąć serdeczne pozdrowienia.

Z WYKAZAMI SŁAWANOW

List od Marszałka Sejmu RP

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 30 kwietnia 2017 r.

Pan
Ludwik Węgrzyn
Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Szanowny Panie Prezesie,

bardzo dziękuję za zaproszenie na XXII Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich. Nie mogąc uczestniczyć w zjeździe, tą drogą przesyłam serdeczne pozdrowienia wszystkim zgromadzonym.

Związek Powiatów Polskich od lat promuje i wspiera idee samorządu terytorialnego, aktywnie uczestniczy w kształtowaniu wspólnej polityki i obronie interesów powiatów. Jestem przekonany, że tegoroczne obrady to doskonała sposobność do podsumowania dotychczasowej działalności Związku, wymiany doświadczeń, jak również przedstawienia nowych pomysłów na przyszłość.

Korzystając z okazji, władzom Związku życzę pomyślności w realizacji przyszłych planów, a także satysfakcji z wykonywanych zadań. Winszuję laureatom Rankingów ZPP za 2016 rok, zaś wszystkim, którzy swoją pracą i zaangażowaniem przyczyniają się do osiągnięć samorządności powiatowej serdecznie dziękuję.

Raz jeszcze pozdrawiam uczestników Zgromadzenia i życzę, by obrady zaowocowały nowymi inicjatywami samorządowymi.

Łączę wyrazy szacunku

Marek Kuchciński

List od Ministra Zdrowia

Minister Zdrowia
Konstanty Radziwiłł

Warszawa, 10 MAJ 2017

IK 920726

Pan
Ludwik Węgrzyn
Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Szanowny Panie Prezesie,

pragnę uprzejmie podziękować za zaproszenie na XXII Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich.

Z żalem, zmuszony jestem poinformować Pana Prezesa, że pilne zobowiązanie służbowe nie pozwalają mi na wzięcie udziału w tym ważnym spotkaniu.

Coroczne Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich to już tradycja, która jednoczy starostów i prezydentów miast na prawach powiatu w najistotniejszych sprawach dotyczących lokalnych wspólnot samorządowych. Spotkania te mają rangę bardzo ważnych w wymiarze współpracy ogólnopolskiej, także z władzami centralnymi. Państwa zaangażowanie w pracę na rzecz lokalnych samorządów to nie tylko przejaw dbałości o powiaty, ale także współodpowiedzialności za realizację zadań publicznych w skali Polski oraz Europy.

Korzystając z okazji, na ręce Pana Prezesa pragnę złożyć wyrazy uznania wszystkim Działaczom Związku Powiatów Polskich za Państwa ofiarną pracę dla dobra kraju i społeczeństwa polskiego. Życzę Państwu dalszych sukcesów w służbie na rzecz samorządów.

Podejmowanym przez Związek Powiatów Polskich inicjatywom zawsze towarzyszą: rozmowa, integracja, wymiana opinii i doświadczeń, które przedkładają się na realne działania wynikające ze społecznej misji Związku. Żywię przekonanie, że założenia, które zostaną podjęte na tegorocznym Zgromadzeniu będą kontynuacją tej potrzebnej idei.

Ze swej strony pragnę zapewnić o swojej pamięci i chęci współpracy w kwestiach dotyczących zdrowia.

Dołączam serdeczne pozdrowienia.

Z poważaniem

Konstanty Radziwiłł

Konstanty Radziwiłł

Ministerstwo Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Telefon: (22) 634 96 00
e-mail: knucelaria@mz.gov.pl
www.mz.gov.pl

List od Prezesa Najwyższej Izby Kontroli

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Warszawa, 10 maja 2017 r.

Pan Ludwik Węgrzyn

Prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich

Szanowny Panie Prezesie,

bardzo dziękuję za uprzejme zaproszenie na XXII Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich. Jednak trwające w tych samych dniach posiedzenie Sejmu RP, w tym obowiązek mojego bezpośredniego udziału w posiedzeniu Komisji Kontroli Państwowej – nie pozwalają mi bezpośrednio skorzystać z Zaproszenia. Wielka szkoda, ponieważ bardzo mocno identyfikuję się z Wami i Waszymi działaniami.

Zawsze podkreślam znaczącą, konstytucyjną rolę samorządu terytorialnego w życiu publicznym i gospodarce kraju. Samorządy realizują zadania własne i zlecone dotyczące niemal wszystkich aspektów życia obywatela. O roli i znaczeniu samorządów świadczy fakt, że władze lokalne wydatkują na inwestycje większe środki niż władze centralne.

Powiaty są ważne i powinny istnieć i rozwijać się, dla dobra swoich mieszkańców. Z punktu widzenia zadań publicznych stanowią istotne ogniwo między działaniami administracji rządowej i administracji gminnej. Zadania powiatu i odpowiadające im kompetencje stanowią dopełnienie zadań gminy, tworząc drugą – bardzo ważną – część lokalnego segmentu ustrojowego.

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Najwyższa Izba Kontroli często kontroluje działania samorządu. Z kontroli tych – oczywiście generalizując - wyłania się obraz pozytywny. Większość samorządów mądrze gospodaruje swoimi zasobami, osiągając zaplanowane efekty i realizując te zadania które są im przypisane. Zawsze mocno podkreślam, jak pozytywną rolę odegrały jednostki samorządu powiatowego w porządkowaniu wielu spraw, w tym zwłaszcza majątkowych, związanych z przejętym mieniem Skarbu Państwa koniecznym do realizacji powierzonych im zadań.

Ostatnio w marcu tego roku, Najwyższa Izba Kontroli opublikowała raport o działaniach powiatów w zakresie tworzenia i wsparcia rodzin zastępczych. Pokazuje on ogrom problemów związanych z zapewnieniem odpowiednich warunków dzieciom objętym opieką rodzin zastępczych. Pokazuje też starania powiatów w obszarze organizacji pieczy zastępczej. Tak, to prawda, często brakuje środków finansowych a obowiązujące prawo jest niejednoznaczne, ale to co najważniejsze – jest wola rozwiązywania problemów mieszkańców, wola działania w kierunku zmian na lepsze.

Życzę wszystkim Państwu siły i wytrwałości w działaniach na rzecz obywateli, życzę też owocnych obrad, żałując - jeszcze raz – że nie mogę się tu dzisiaj z Państwem spotkać bezpośrednio. Ale myślami jestem z Wami, z Waszymi problemami, kłopotami i radościami.

Z wyrazami szacunku,

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

List od Głównego Geodety Kraju

RZECZPOSPOLITA POLSKA
GŁÓWNY GEODETA KRAJU

IP.063.12.2017.JK

Warszawa, 04 maja 2017 r.

Pan
Ludwik Węgrzyn
Prezes Zarządu Powiatów Polskich
skr. Poczтовая 119
33-300 Nowy Sącz

Szanowny Panie Prezesie,

Serdecznie dziękuję za zaproszenie do wzięcia udziału w XXII Zgromadzeniu Ogólnym Związku Powiatów Polskich, które odbędzie się w terminie 11-12 maja 2017 r. w Kołobrzegu. Niestety wcześniej podjęte zobowiązania zawodowe uniemożliwiają mi osobisty udział w tym ważnym dla Związku wydarzeniu.

Wszystkim uczestnikom Zgromadzenia życzę owocnych obrad oraz wymiany wiedzy i doświadczeń związanych z działalnością Związku. Jednocześnie gratuluję laureatom Rankingów ZPP za 2016 rok. Wszystkim członkom Związku oraz uczestnikom Zgromadzenia życzę dalszych sukcesów w życiu zawodowym i osobistym oraz satysfakcji z podejmowanych wyzwań i działań.

Z poważaniem,

p.o. GŁÓWNY GEODETA KRAJU

Grażyna Kierznowska

Pismo podpisane elektronicznie.

List od Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa**MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY I BUDOWNICTWA**

Podsekretarz Stanu

Tomasz Żuchowski

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2017 r.

Pan
Ludwik Węgrzyn
Prezes Zarządu Związku
Powiatów Polskich*Szanowny Panie Prezeso,*

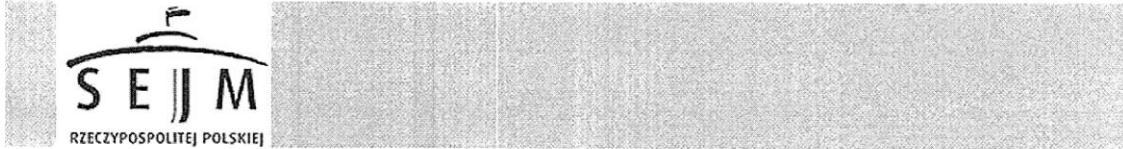
dziękuję za zaproszenie na XXII Zgromadzenie Ogólne Związków Powiatów Polskich, które odbędzie się w dniach 11 i 12 maja 2017 roku w Kołobrzegu.

Niestety zaplanowane wcześniej obowiązki służbowe - udział w Europejskim Kongresie Gospodarczym w Katowicach, uniemożliwiają mi uczestniczenie w tym, jakże ważnym wydarzeniu.

Jestem przekonany, że zaplanowane Zgromadzenie Ogólne Związków Powiatów Polskich będzie miejscem dyskusji nad najistotniejszymi sprawami dotyczącymi lokalnych wspólnot samorządowych, a jego efektem będzie wypracowanie wspólnego stanowiska przez Starostów i Prezydentów Miast w najważniejszych sprawach dla dobra społeczeństwa i zrównoważonego rozwoju naszego Kraju.

Z szacunkiem,

List od Posła na Sejm RP

Posel na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej
Małgorzata Zwiercan

Przewodnicząca Komisji Polityki Senioralnej
członek Komisji Zdrowia
Przewodnicząca Parlamentarnego Zespołu ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień
Wiceprzewodnicząca Parlamentarnego Zespołu ds. Dzieci

Gdynia, dnia 24 kwietnia 2017 roku

Ludwik Węgrzyn
Prezes Związku Powiatów Polskich

Szanowny Pani Prezesie,

w związku z otrzymanym od Pana zaproszeniem na XXII Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów, które odbędzie się 11 i 12 maja w Kołobrzegu, chciałam Pana poinformować, że nie będę mogła uczestniczyć w tym wydarzeniu.

Zamierzałam skorzystać z zaproszenia, ponieważ jestem bardzo zainteresowana wszystkimi sprawami dotyczącymi lokalnych wspólnot samorządowych, lecz niestety w tym czasie trwa posiedzenie Sejmu RP i nie uda mi się przyjechać do Kołobrzegu.

Życzę owocnych obrad.

Pozostaję z szacunkiem

Posel na Sejm RP

Małgorzata Zwiercan

List od Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej

**KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

**Pan
Ludwik WĘGRZYN
Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich**

Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich to znakomita okazja, by na Pana ręce przekazać osobom uczestniczącym w spotkaniu serdeczne gratulacje, a także wyrazy mojego najwyższego uznania dla wszystkich Państwa sprawujących urzędy starostów i burmistrzów miast na prawach powiatu, za Wasz codzienny wysiłek na rzecz bezpieczeństwa powszechnego wspólnot samorządowych.

Każdy dzień stawia przed nami nowe wyzwania, ale ich istota nieodmiennie spaja dobro społeczności lokalnych z pomyślnością i bezpieczeństwem Rzeczypospolitej. Współczesne oblicze ochrony przeciwpożarowej, a także zintegrowanego, narodowego systemu ratownictwa i ochrony ludności, kreowane jest wspólnym wysiłkiem wielu osób oraz podmiotów administracji rządowej i samorządowej. Zawsze jednak dzieło to wymaga zaangażowania i determinacji, których nie szczędzicie Państwo, realizując swoją publiczną misję.

Dziękując za zaproszenie, z przykrością muszę poinformować, że priorytety służby nie pozwolą mi na osobisty udział w wydarzeniu tak ważnym dla wyznaczania dalszych perspektyw rozwoju samorządu terytorialnego. Pragnę zatem tą drogą wyrazić głębokie przekonanie, że nadrzędną wartością decydującą o atmosferze obrad, wynikach głosowań oraz ostatecznym brzmieniu uchwał, niezmiennie będzie obecna i przyszła pomyślność Polski i jej obywateli.

Suski

nadbryg. Leszek SUSKI

Warszawa, 11maja 2017 r.

List od Prezesa Związku Powiatów Niemieckich

DEUTSCHER
LANDKREISTAG

DER PRÄSIDENT

Ulrich-von-Hassell-Haus
Lennéstraße 11
10785 Berlin

Tel.: 0 30 / 59 00 97 – 320
Fax: 0 30 / 59 00 97 – 420

Datum: 7.5.2017

Mr. Ludwik Węgrzyn
Prezes Zarządu
Powiat Bocheński

Związek Powiatów Polskich
plac Defilad 1, 00-001 Warszawa
Poland

Sent in advance by e-mail to: mc@zpp.pl

Dear President Węgrzyn,

I would like to thank you for the invitation to the 22nd General Assembly of the Association of Polish Counties, which I was very honored to receive. While I would be delighted to participate, due to other obligations in my region, I will not be able to attend the meeting this year. Please accept my apologies.

However, I would like to take this opportunity to stress that in difficult times like these, a cooperation such as ours is very valuable and needs to be maintained and further strengthened. The counties in Poland and Germany share the same values and the same European goals, and we must continue to work together to build a better, stronger European Union.

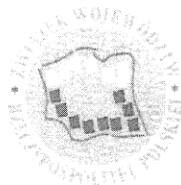
With every good wish for the success of the Assembly.

Yours sincerely,

Reinhard Sager
President of the German County Association

DEUTSCHER LANDKREISTAG - DER KOMMUNALE SPITZENVERBAND repräsentiert
73% der Aufgabenträger 68% der Bevölkerung 96% der Fläche DEUTSCHLANDS
74 Mrd. € Haushaltsvolumen 31,2 Mrd. € Ausgaben für soziale Leistungen

List od Prezesa Związku Województw RP

Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 13 kwietnia 2017 r.

Pan Ludwik Węgrzyn
Prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich

serdecznie pozdrawiam wszystkich uczestników XXII Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich w Kołobrzegu.

Uprzejmie dziękuję za zaproszenie do wzięcia udziału w tym dorocznym wydarzeniu, ważnym nie tylko dla wszystkich polskich powiatów i miast na prawach powiatu, ale też dla wszystkich polskich samorządów i samorządowców. Niestety, pomimo bardzo interesującej tematyki obrad, nie możemy w nim uczestniczyć z powodu kolizji terminów między Państwa Zgromadzeniem a zaplanowaną wcześniej sesją plenarną Komitetu Regionów.

Zawsze z dużym zainteresowaniem obserwowaliśmy przebieg dyskusji prowadzonych podczas Zgromadzeń ZPP oraz wnioski z nich wynikające. Tak zapewne będzie i tym razem, kiedy to sytuacja samorządu terytorialnego w Polsce jest wyjątkowo trudna, a idee samorządności wydają się poważnie zagrożone. W tym kontekście rozmowa na temat sytuacji samorządów teraz i w najbliższej przyszłości wydaje się szczególnie ważna.

W imieniu własnym i całego Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej składam Państwu życzenia owocnych obrad. Korzystając z okazji, serdecznie też dziękuję Związkowi Powiatów Polskich za dotychczasową, wieloletnią i zawsze życzliwą współpracę ze Związkiem Województw Rzeczypospolitej Polskiej

Olgierd Geblewicz
Prezes Zarządu
Związku Województw RP

00-236 Warszawa
ul. Świętojerska 5/7
tel. +48 22/ 831 14 41
fax +48 22/ 831 14 42
www.zwrp.pl
e-mail: biuro@zwrp.pl

List od Marszałka Województwa Podkarpackiego

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Władysław Ortył

Rzeszów, 2017 - 05 - 10

Pan
Ludwik Węgrzyn
Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Szanowny Panie Prezesie,

Bardzo dziękuję za zaproszenie na XXII Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich. Z przykrością pragnę poinformować, że nie będę mógł uczestniczyć w tej ważnej debacie. W tym samym czasie województwo podkarpackie jest gospodarzem międzynarodowej imprezy biznesowo-lotniczej - Aerospace & Defence Meetings Central Europe. Przedsięwzięcie to gromadzi na Podkarpaciu przedstawicieli 160 firm z ponad 20 krajów świata. stąd konieczność mojego osobistego zaangażowania w podejmowanie gości tego wydarzenia.

Cieszę się, że za Pana pośrednictwem mogę przekazać podziękowania i słowa uznania dla zgromadzonych w Kolobrzegu starostów i innych przedstawicieli powiatów z wielu zakątków Polski. Korzystając z okazji chcę pogratulować efektów Państwa zaangażowania, pracy i starań na rzecz swych Małych Ojczyzn i ich społeczności.

Jestem pełen szacunku dla wysiłków, jakich nie szczędzą Państwo, aby zabiegać o rozwój swych wspólnot, nie ustając w staraniach o nowe inwestycje i zewnętrzne środki. Tym samym tworzą Państwo warunki dla rozwoju oraz kreowanie przestrzeni do budowania potencjału miejscowości, dbając, aby była ona dobrym miejscem do pracy, życia i wypoczynku.

Doskonale zdając sobie sprawę, jak wiele wyzwań stoi przed polskimi powiatami, a tym samym przed Państwem, życzę, aby XXII Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich było okazją do ważnych dyskusji, niosących interesujące i przydatne konkluzje. Życząc, aby nie brakowało Państwu determinacji w dbaniu o dobro publiczne oraz pomyślność i rozwój społeczności lokalnych, przesyłam serdeczne pozdrowienia.

Z wyrazami szacunku

al. Łukasza Cieplińskiego 4, 35-010 Rzeszów
tel. +48 17 850 17 80, +48 17 850 17 82, fax +48 17 860 67 02, e-mail: marszalek@podkarpackie.pl, www.podkarpackie.pl

List od Olgierda Dziekońskiego

Sulejówek 10.05.2017

Pan Ludwik Węgrzyn
Prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich
Starosta Bocheński

Bardzo dziękuję za zaproszenie do udziału w XXII Zgromadzeniu Ogólnym Związku Powiatów Polskich, które odbywa się 11 maja w Kołobrzegu. Bardzo żałuję, że nie mogę wziąć w nim udziału, ze względu na moje uczestnictwo w sesjach odbywającego się w tym samym czasie Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach.

Zgromadzenie Związku jest szczególnym spotkaniem środowiska samorządów lokalnych, pokazuje gotowość współpracy i umiejętność współdziałania. To bardzo ważne aby ciągle przypominać o tej roli samorządu powiatowego jako wspierające i subsydiarnej instytucji samorządowej. Ale aby skutecznie działać na rzecz swoich społeczności, jak i gmin w ramach powiatów musi być trwale wzmocniona prawna konstrukcja działania samorządu powiatowego, jako nieodłącznego składnika polskiej samorządności, a więc Państwa Polskiego. Warto aby pamiętać o tej szczególnej roli samorządów powiatów, które w naturalny sposób pozwalają na realizowanie wspólnych zadań przekraczających możliwości gmin. Dlatego też konieczne jest dyskutowanie nie tylko o formach finansowania, ale również o gwarancjach prawnych dla samorządu powiatowego w realizowaniu tych zadań.

Warto tutaj przypomnieć wypracowane w Kancelarii Prezydenta Bronisława Komorowskiego przy udziale również Związku Powiatów propozycje dotyczące wzmocnienia prawnej pozycji samorządów lokalnych i regionalnych na rzecz rozwoju. Bardzo ważnym składnikiem takich działań powinno być również przywrócenie formuły zamiany udziałów w podatkach osobistych na rzecz ich części samorządowych przypisanych dla gmin jak i dla powiatów oraz województw. Pozwoli to przywrócić z jednej strony zrozumienie przez mieszkańców, płatników podatku PIT ich miejsca w działaniach samorządu, a z drugiej strony pozwoli samorządom na bardziej elastyczne i efektywne wykorzystanie środków pochodzących od mieszkańców w ramach płaconych przez nich podatków, dając gwarancje ich trwałego przewidywalnego udziału w budżetach lokalnych.

Warto aby dzisiejsza dyskusja nie odnosiła się tylko do kwestii bieżących, ale również dostrzegała obszary które wydają się być współcześnie wyzwaniem wobec roli samorządu lokalnego, a w szczególności powiatów na rzecz rozwoju. Chodzi tutaj o aktywne oddziaływanie na rzecz lokalnego rozwoju gospodarczego, realizowanego przez małą przedsiębiorczość. To naturalni partnerzy władz lokalnych. Ale samorząd musi mieć odpowiednie możliwości prawne oraz środki, aby taką aktywność na rzecz lokalnych firm skutecznie realizować.

Życzę Samorządom Powiatów możliwości realizowania ich misji i poczucia spełnienia w działaniu na rzecz swoich mieszkańców.

Olgierd Roman Dziekoński

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES

(member of Council of European Municipalities and Regions)

Pałac Kultury i Nauki, XXVII piętro, 00-901 Warszawa 134,
Plac Defilad 1, skr. pocztowa 7, tel. (22) 656 63 34, fax. (22) 656 63 33

Adres do korespondencji: 33-300 Nowy Sącz 1, skr. pocztowa 119, tel. (18) 477 86 00,
fax. (18) 477 86 11, e-mail: zpp@zpp.pl, biuro@powiatypolskie.pl, www.zpp.pl